

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

מערכת החינוך בישראל בראייה השוואתית בינלאומית על-פי Education at a Glance (EAG) 2019

מינהל כלכלה ותקציבים
אגף א' כלכלה וסטטיסטיקה

10 בספטמבר 2019

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

נתוני תמ"ג לנפש ב-PPP בין 2010 ל-2017 במדינות השוואה

תמ"ג לנפש		אוכלוסייה		
שיעור השינוי מ-2010	2017	שיעור השינוי מ-2010	2017	
37.4%	39,249	12.1%	8,629	ישראל
29.3%	43,819	3.9%	1,339,897	OECD
16.6%	40,946	2.4%	60,589.4	איטליה
23.3%	60,126	5.6%	324,076.3	ארה"ב
34.2%	52,660	0.9%	82,521.7	גרמניה
26.3%	54,510	3.9%	5,748.8	דנמרק
30.1%	36,162	0.9%	2,065.9	סלובניה
29.7%	32,394	0.8%	5,435.3	סלובקיה
22.1%	39,092	0.1%	46,528.0	ספרד
19.1%	32,525	2.5%-	10,309.6	פורטוגל
19.4%	46,385	2.8%	5,503.3	פינלנד
37.3%	38,076	1.1%	10,578.8	צ'כיה
22.2%	44,231	3.3%	66,804.1	צרפת
27.9%	38,839	3.8%	51,446.2	קוריאה

עיבוד מאגף א' כלכלה וסטטיסטיקה, משרד החינוך OECDstat, EAG 2019, Table X2.1, p. 472,

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

נתונים בסיסיים על החינוך בישראל וב-OECD

בישראל שיעור בני 0-25 מתוך כלל האוכלוסייה
גבוה מאוד. הוא השני בגודלו ב-OECD

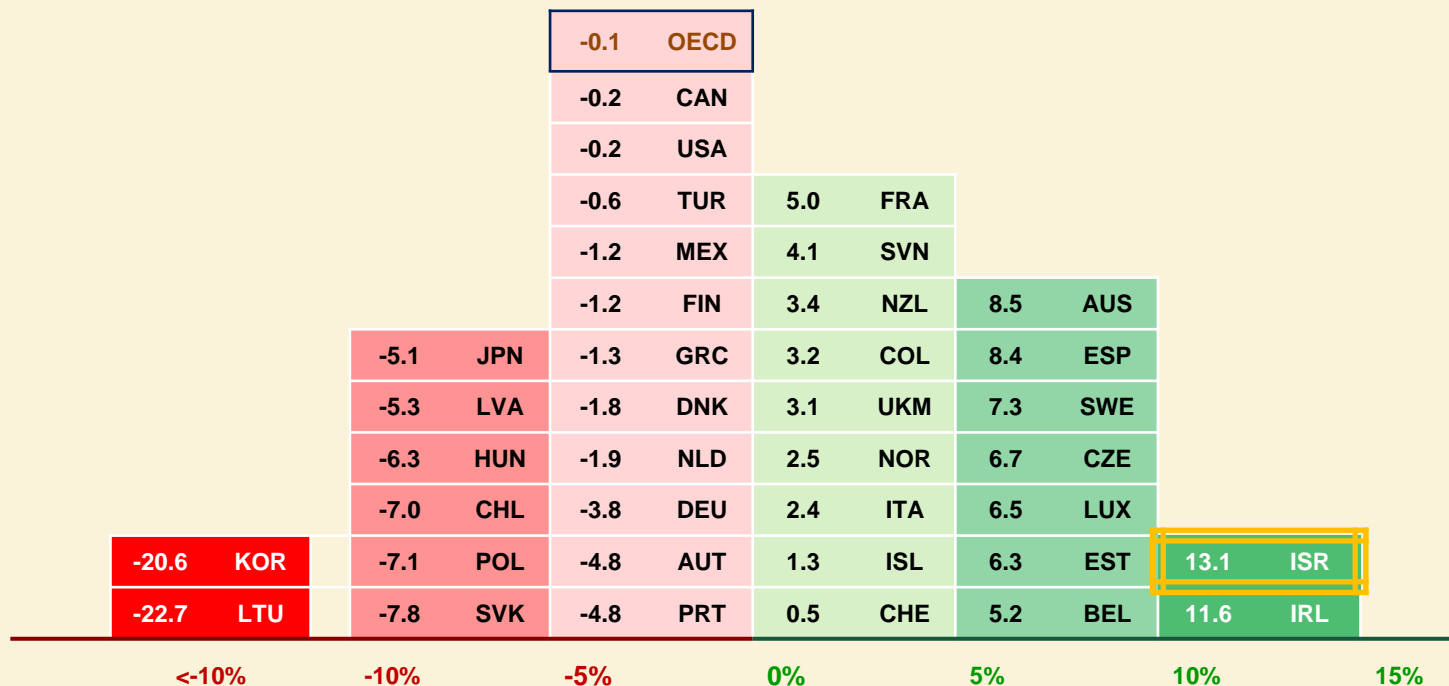
שיעור הסטודנטים ובני 0-25 מתוך כלל האוכלוסייה ב-2017

שיעור הלומדים מתוך בני 0-25	שיעור הצעירים מכלל האוכלוסייה		שיעור הלומדים בכל הגילאים מתוך כלל האוכלוסייה	מדינה
	בני 0-25	בני 6-17		
71.8%	44.7%	20.8%	34.3%	ישראל
70.4%	30.8%	13.9%	24.0%	OECD
69.6%	24.3%	11.3%	18.0%	איטליה
65.6%	33.7%	15.3%	-	ארה"ב
74.8%	25.2%	10.9%	20.6%	גרמניה
79.7%	31.0%	14.1%	27.8%	דנמרק
79.3%	25.5%	11.5%	21.2%	סלובניה
62.5%	28.1%	12.1%	18.4%	סלובקיה
76.8%	25.7%	12.3%	21.9%	ספרד
70.2%	25.7%	12.2%	19.5%	פורטוגל
74.5%	29.0%	13.1%	27.0%	פינלנד
69.5%	26.4%	11.9%	20.1%	צ'כיה
72.4%	31.2%	15.0%	23.2%	צרפת
74.9%	27.2%	11.3%	21.2%	קוריאה

עיבוד מאגף א' כלכלה וסטטיסטיקה, משרד החינוך OECDstat

שיעור השינוי של גודל אוכלוסיית בני 6-17 בין 2010 ל-2017

עיבוד מאגף א' כלכלה וסטטיסטיקה, משרד החינוך OECDstat

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

בישראל שיעור הסטודנטים מתוך כלל האוכלוסייה גבוה יותר

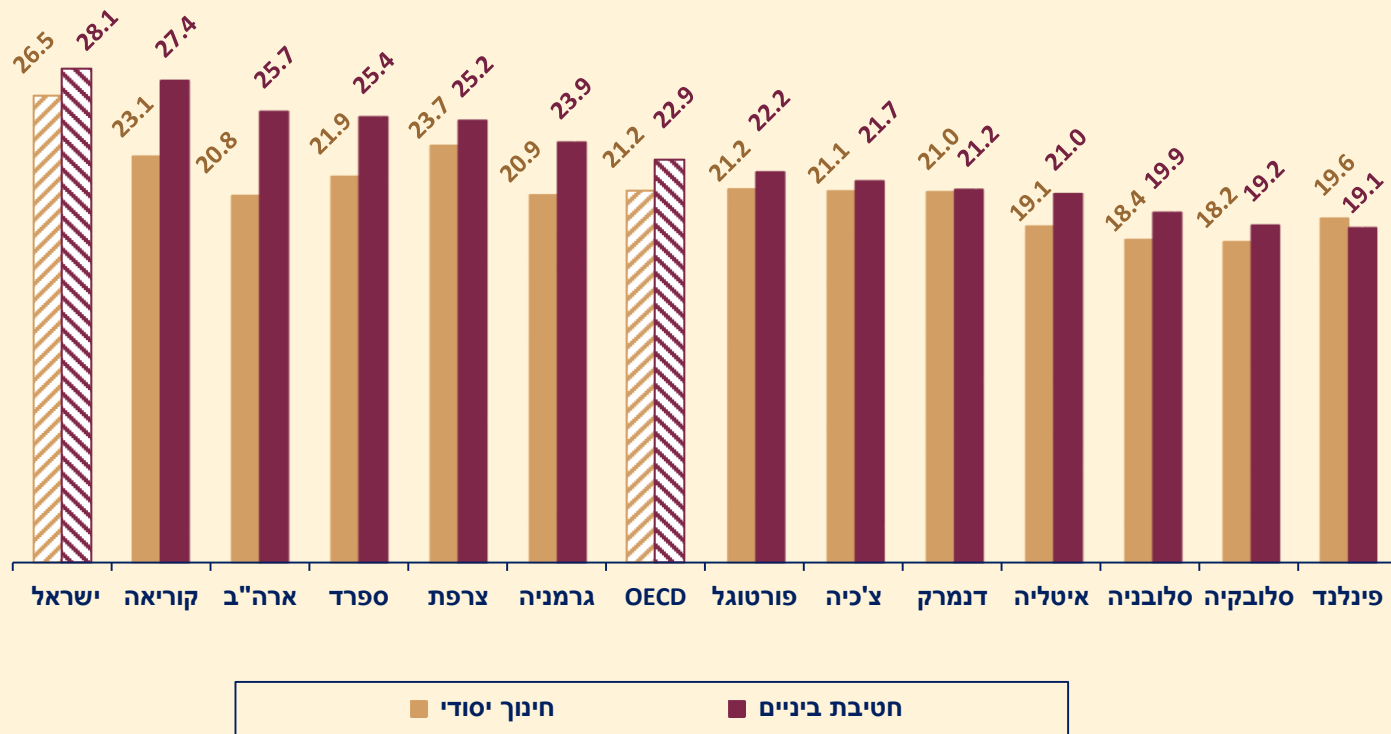
בישראל בני 6-17 מהווים כ-21% מהאוכלוסייה. ב-OECD הם כ-14%. ✓

בין 2010 ל-2017 אוכלוסיית בני 6-17 גדלה ב-13.1% בישראל וירדה ב-0.1% ב-OECD בממוצע. שיעור הגידול בישראל הוא הגבוה בארגון. ✓

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

ממוצע גודל כיתה בחינוך היסודי ובחטיבת הביניים (2017)

EAG 2019, Table D2.1, p. 389

בישראל צפיפות התלמידים בכיתות גדולה יותר

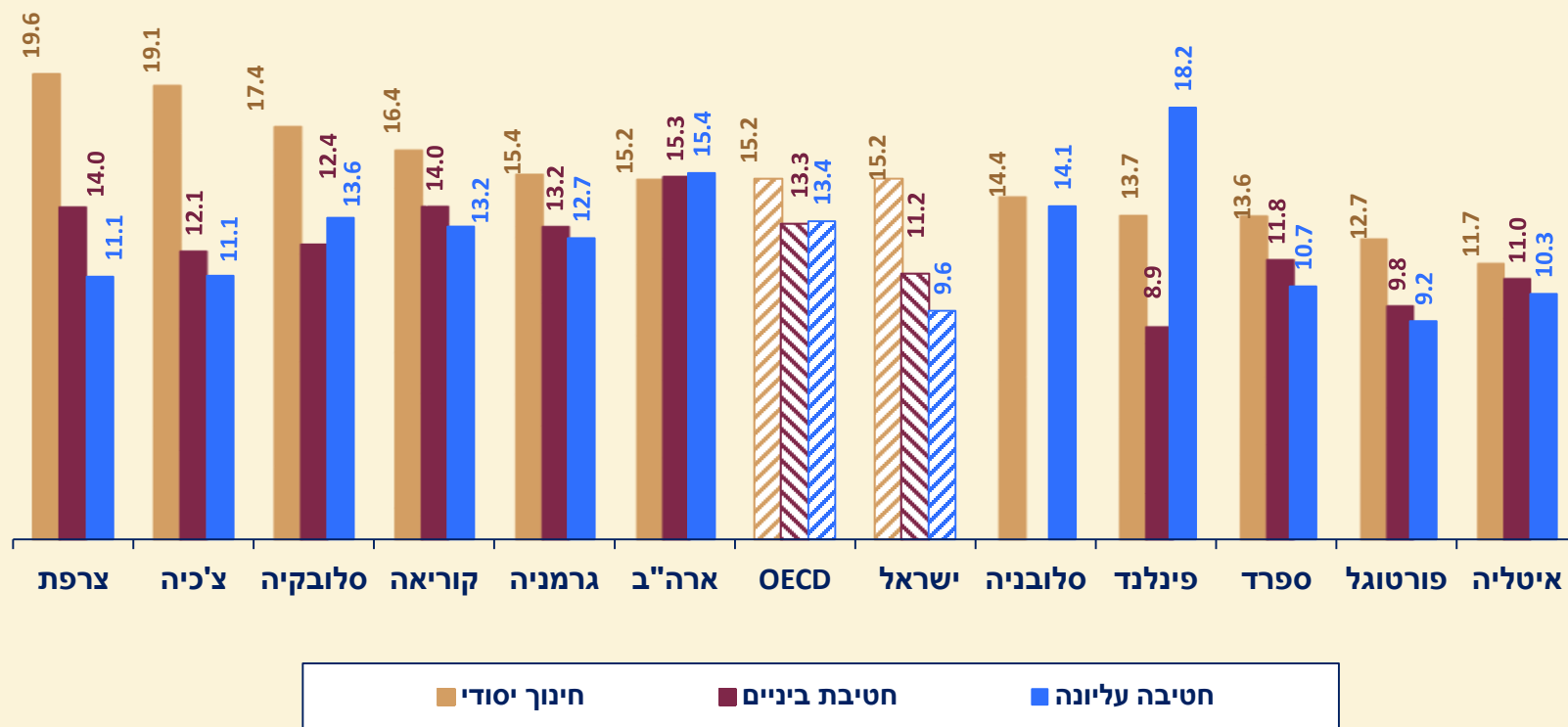
✓ מספר התלמידים בכיתה גדול יותר בישראל בכ- 25% בחינוך היסודי. 26.5 תלמידים בכיתה לעומת 21.2 תלמידים בממוצע מדינות ה-OECD.

✓ בחטיבות הביניים בישראל מספר התלמידים בכיתה הוא 28.1 תלמידים בכיתה לעומת 22.9 בממוצע ה-OECD, פער של כ- 23%.

✓ בין 2005 ל-2017 מספר תלמידים בכיתה ירד ב-4.3% בחינוך היסודי וב-8.5% בחטיבת הביניים.

מספר תלמידים למשרת מורה בכל שלבי החינוך (2017)

בחינוך היסודי יחס התלמידים למורים בישראל זהה ליחס ב OECD והוא נמוך יותר בחט"ב ובחט"ע. מספר שעות לימוד גדול יותר בישראל לצד מספר שעות הוראה נמוך יותר מוביל ליחס מורים לתלמידים נמוך באופן יחסי בישראל.

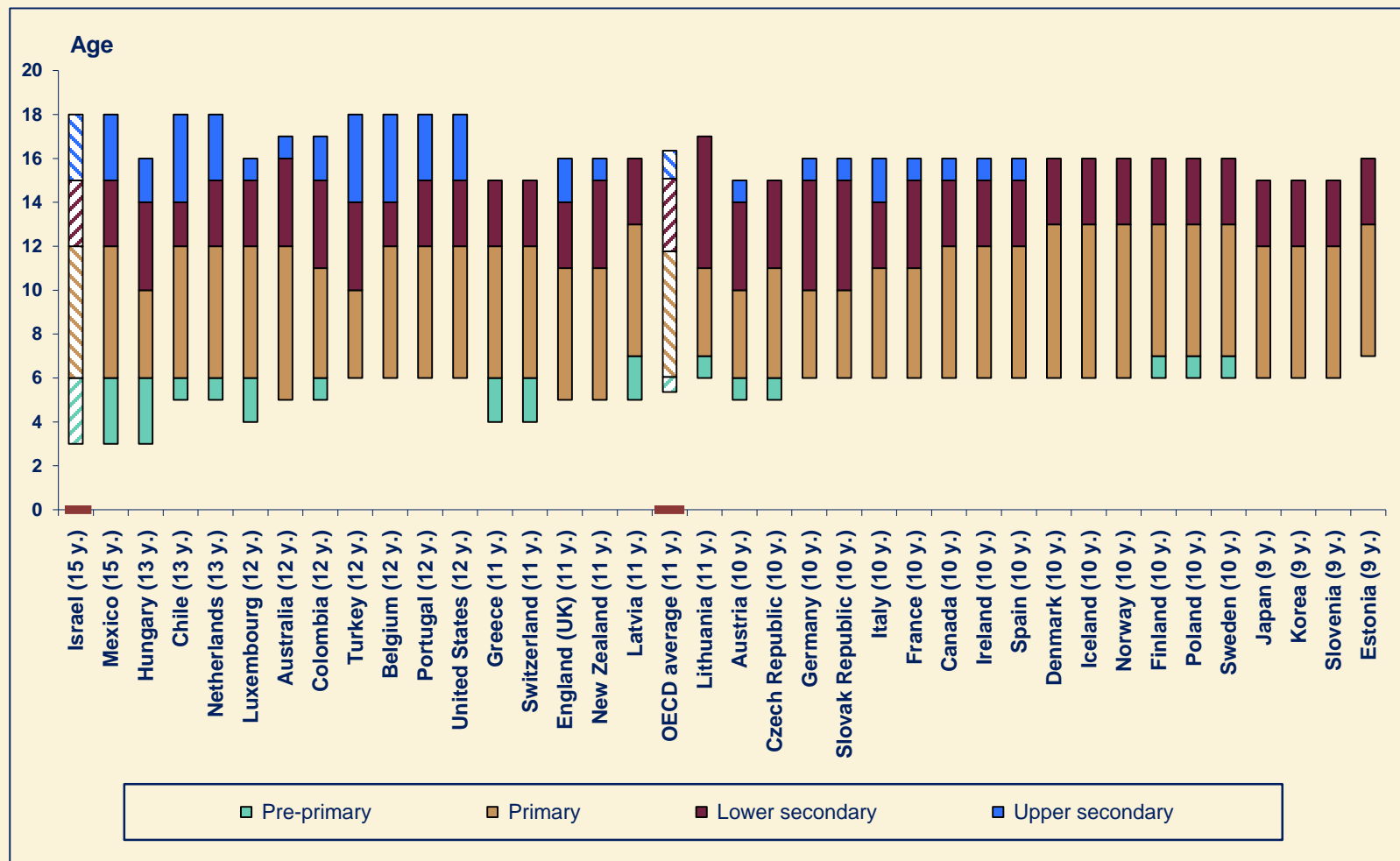
משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

שעות לימוד

בישראל לומדים יותר: מספר שנות לימוד
גדול יותר וסה"כ שעות לימוד בחינוך היסודי
ובחט"ב גבוה יותר

מספר שנות הלימוד החובה בנתיב הכללי לפי שלב חינוך (2019)

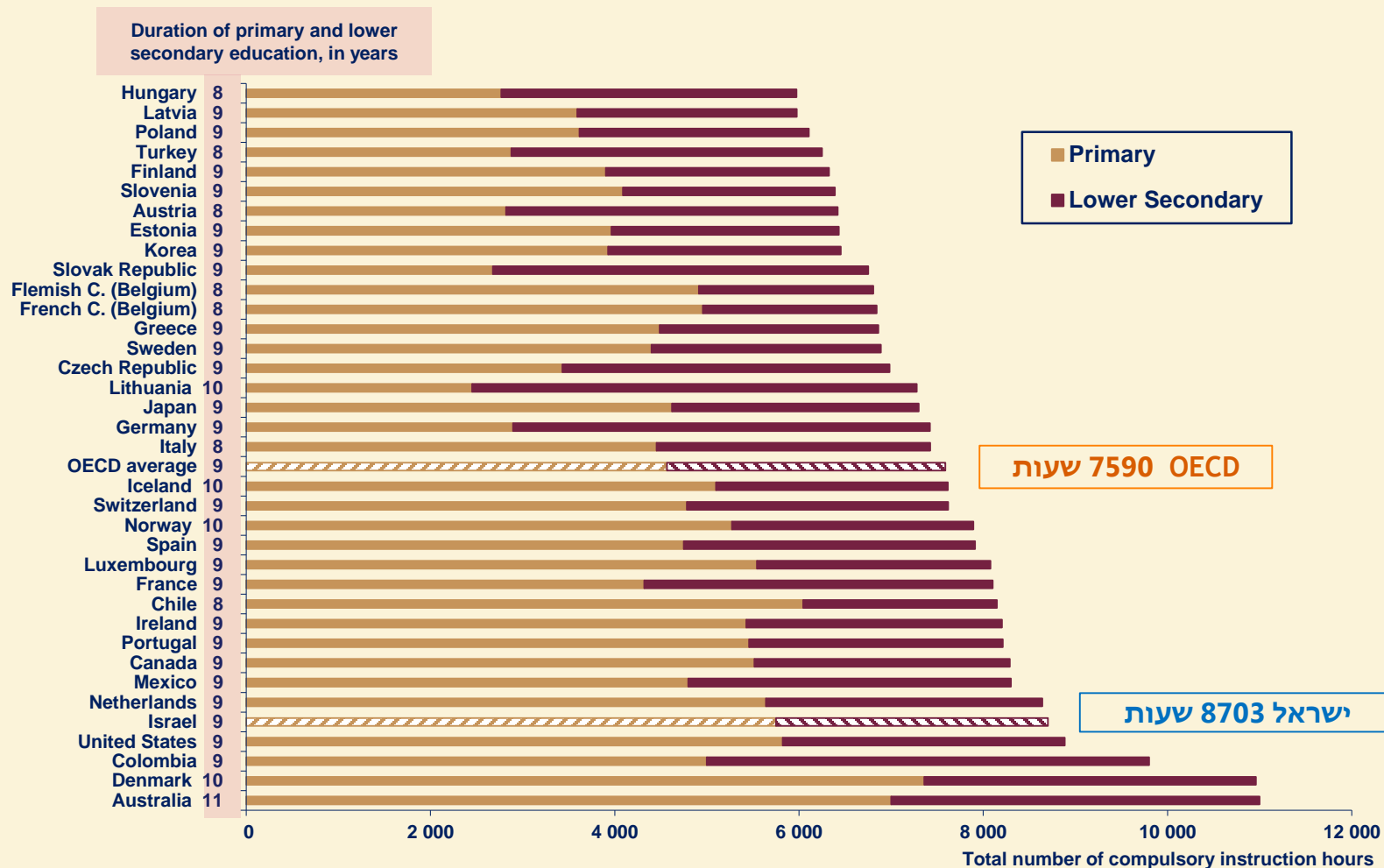
EAG 2019, Figure 1 (D1-Annex 3).; Table D1.1, p. 373

משרד החינוך

מינהל כלכלה ותקציבים

מספר שעות הלימוד חובה בממוצע לתלמיד משלב החינוך היסודי ועד סיום חטיבת הביניים (2019)

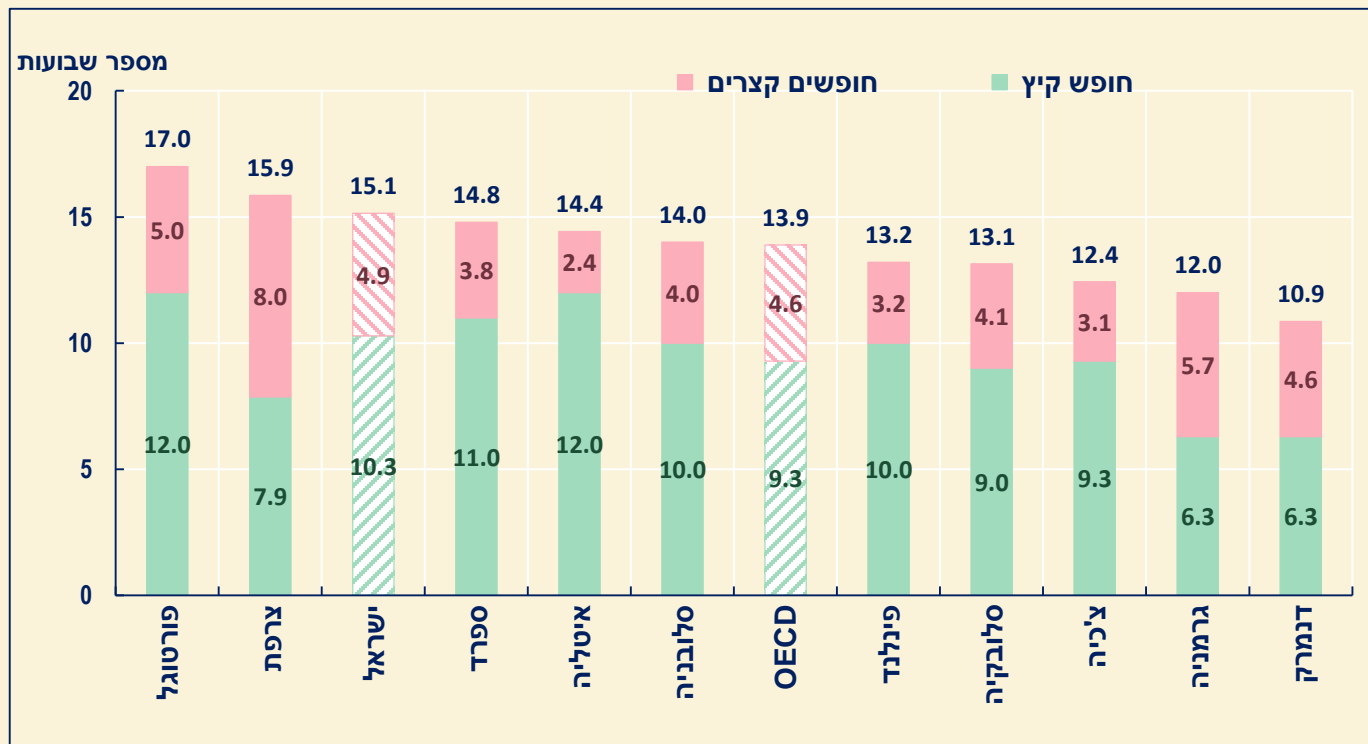

בישראל מספר שנות הלימוד החובה וסה"כ שעות הלימוד החובה בממוצע לתלמיד גבוה יותר (2019)

- בישראל, משנת הלימודים תשע"ו, 15 שנות לימוד חובה: 3 בחינוך הקדם יסודי, 6 ביסודי, 3 בחטיבת הביניים ו-3 בחטיבה העליונה. התלמיד לומד מגיל 3 ועד גיל 17. ישראל ומקסיקו הן המדינות עם מספר שנות הלימוד החובה הגבוה ביותר.
- בישראל מספר שעות לימוד החובה משלב החינוך היסודי ועד סיום חטיבת הביניים עומד על 8,703 וממוצע מדינות ה-OECD עומד על 7,590.
- מספר שעות הלימוד של התלמידים בחט"ב בישראל נמוך מזה של ממוצע הארגון בכ-2%. בחינוך היסודי הוא גבוה בכ-26%. פער זה שווה ערך לכ-5 ש"ש בממוצע לתלמיד בישראל לכל אורך השנים בחינוך היסודי.

מספר שבועות חופש* בחטיבת הביניים (2019)

* במגזר היהודי בלבד

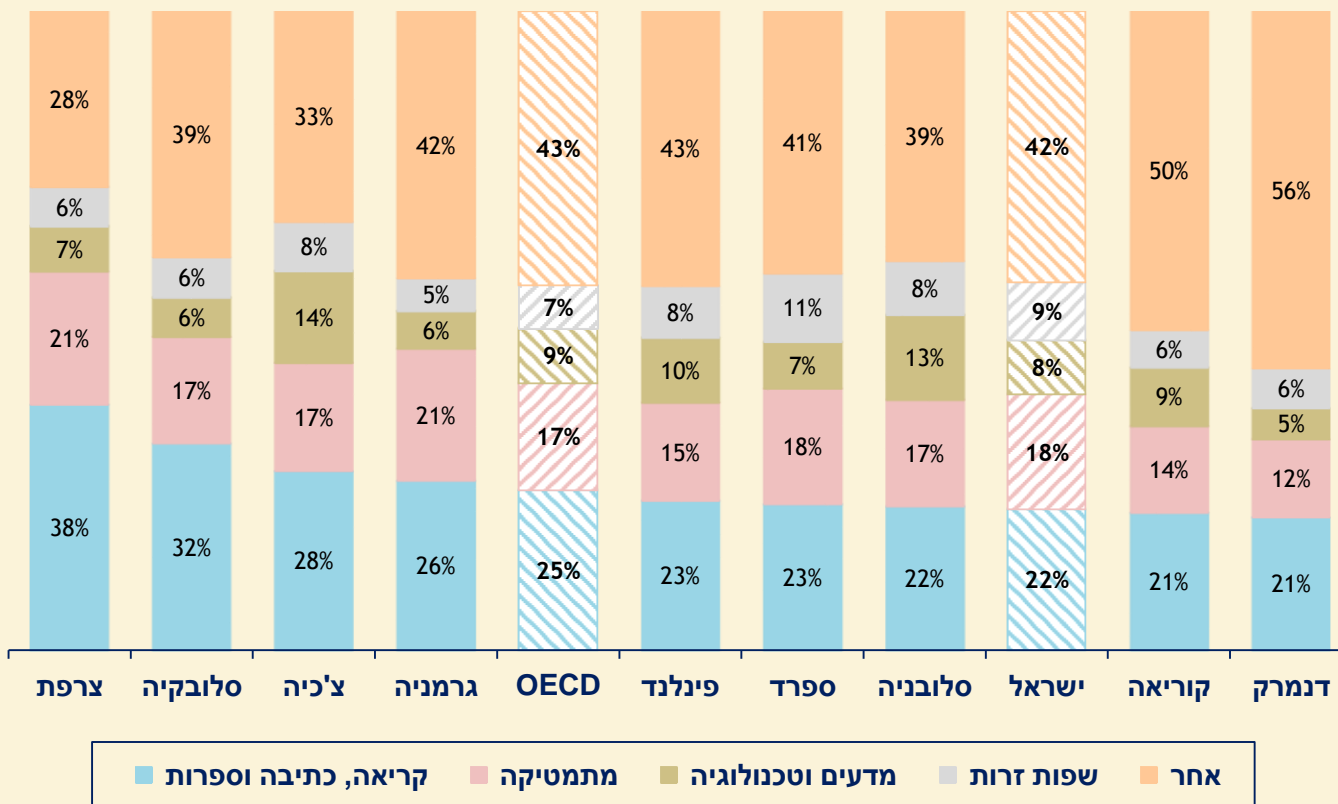
סה"כ מספר שבועות חופש כתוב בתרשים בכחול כהה.

בחס"ב ב-2019 בישראל התלמידים נהנו מ-15.1 שבועות חופש, מתוכן כשני שלישי בקיץ. ב-OECD בממוצע התלמידים נהנו מ-13.9 שבועות חופש, מתוכן 9.3 כחופש קיץ.

התפלגות שעות לימוד בחינוך היסודי לפי נושא (2019)

אחוזים מכלל שעות החובה

אחר כולל תנ"ך, לימודי דת, אתיקה ומוסר, אומנות ומוסיקה, חינוך גופני, כישורי חיים, ג"ג, היסטוריה, מולדת, חברה, שעות יוח"א

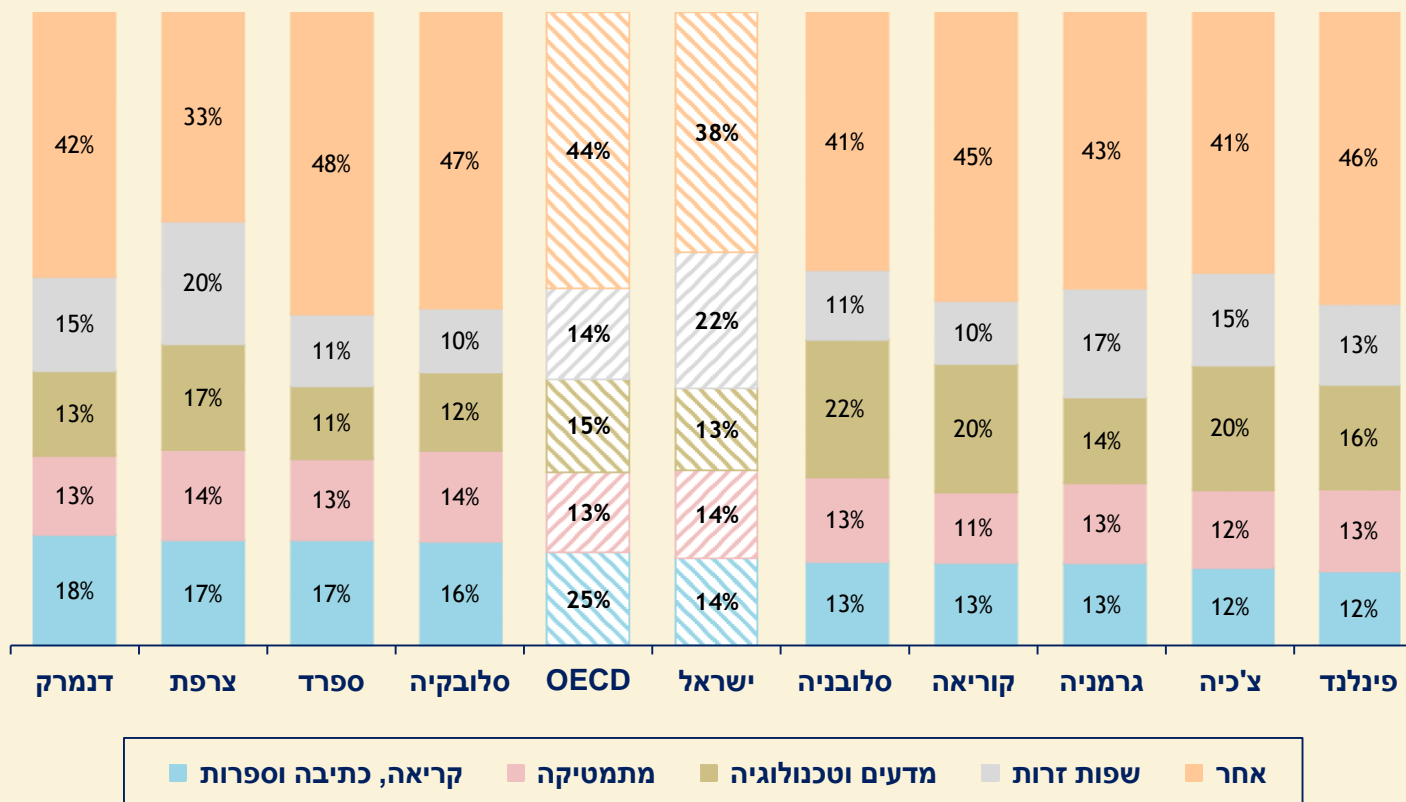

משרד החינוך

מינהל כלכלה ותקציבים

התפלגות שעות לימוד בחטיבת הביניים לפי נושא (2019) אחוזים מכלל שעות חובה

אחר כולל תנ"ך, לימודי דת, אתיקה ומוסר, אומנות ומוסיקה, חינוך גופני, כישורי חיים, ג"ג, היסטוריה, מולדת, חברה.

בישראל לומדים יותר שעות בחינוך היסודי ובחט"ב

✓ בישראל אחוז שעות היסוד* בחט"ב גבוה יותר מזה שב-OECD: 62% מול 56%. בחינוך היסודי אחוז זה בישראל דומה לזה של הארגון.

✓ בחינוך היסודי בישראל לומדים יותר שעות בכל מקצועות היסוד בהשוואה ל-OECD. בחט"ב מספר שעות לימוד במתמטיקה ובשפות זרות בישראל גבוה לזה של הארגון.

✓ לעומת זאת, באומנויות ובחינוך גופני, שהן לא מקצועות יסוד, מספר שעות הלימוד בישראל נמוך מזה שבממוצע הארגון בשני שלבי החינוך.

* כולל תחומי דעת: קריאה, מתמטיקה, מדעים ושפות זרות

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

המורה בישראל

**בהשוואה למורה ב-OECD, מורה בישראל
מלמד בבית ספר יותר זמן בחינוך היסודי,
זמן דומה בחט"ב ופחות בחטיבה העליונה**

שבועות ימי הוראה בממוצע למורה (2018)

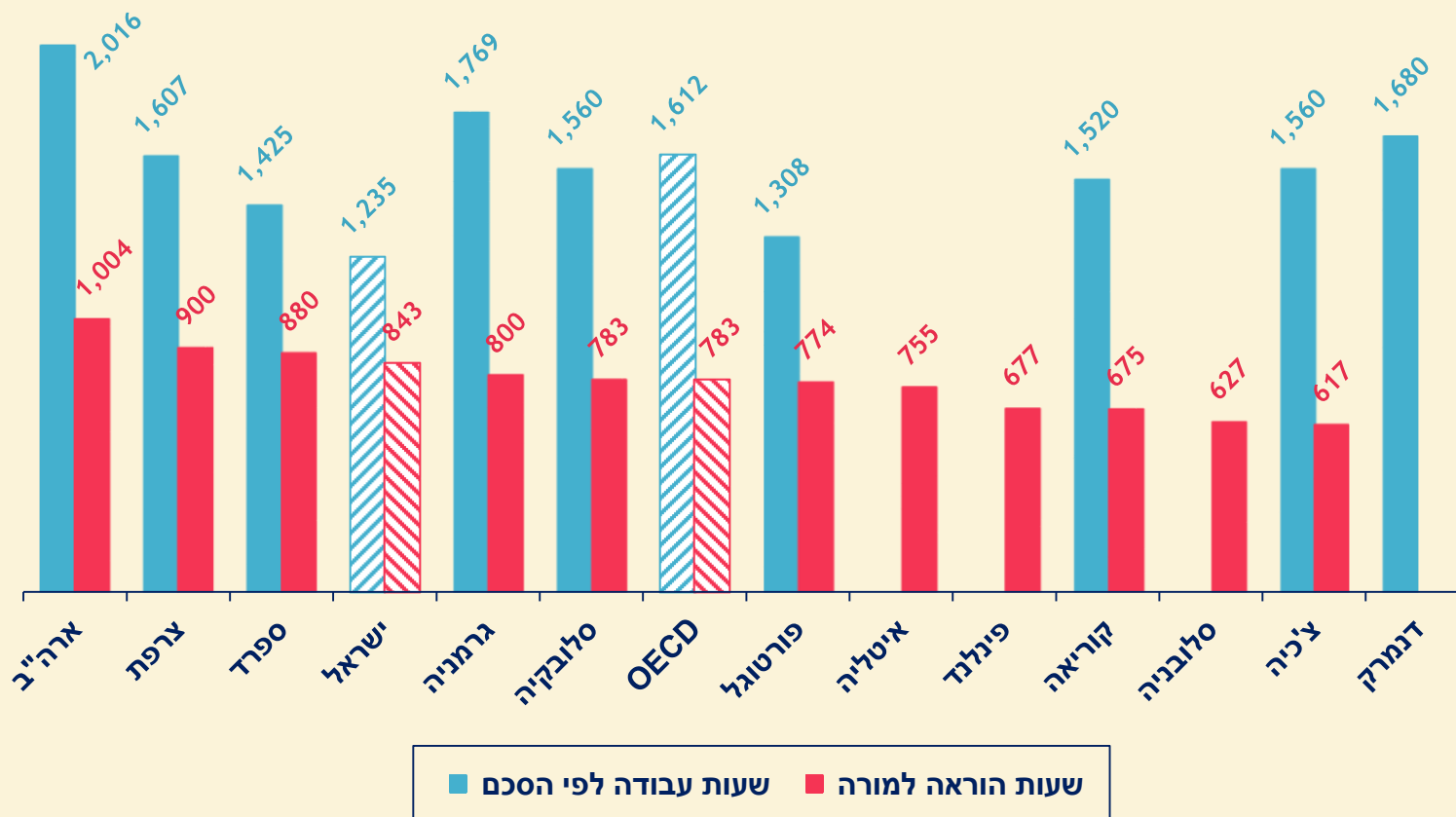
חטיבה עליונה		חטיבת ביניים		חינוך היסודי		
שבועות לימוד	מס' ימי הוראה בשנה	שבועות לימוד	מס' ימי הוראה בשנה	שבועות לימוד	מס' ימי הוראה בשנה	
36	172	36	174	38	182	ישראל
37	182	38	183	38	183	OECD

מספר ימי הוראה (בממוצע למורה) בחינוך היסודי בישראל דומה לזה שב-OECD.
בחטיבת ביניים ובחטיבה עליונה הוא נמוך יותר.

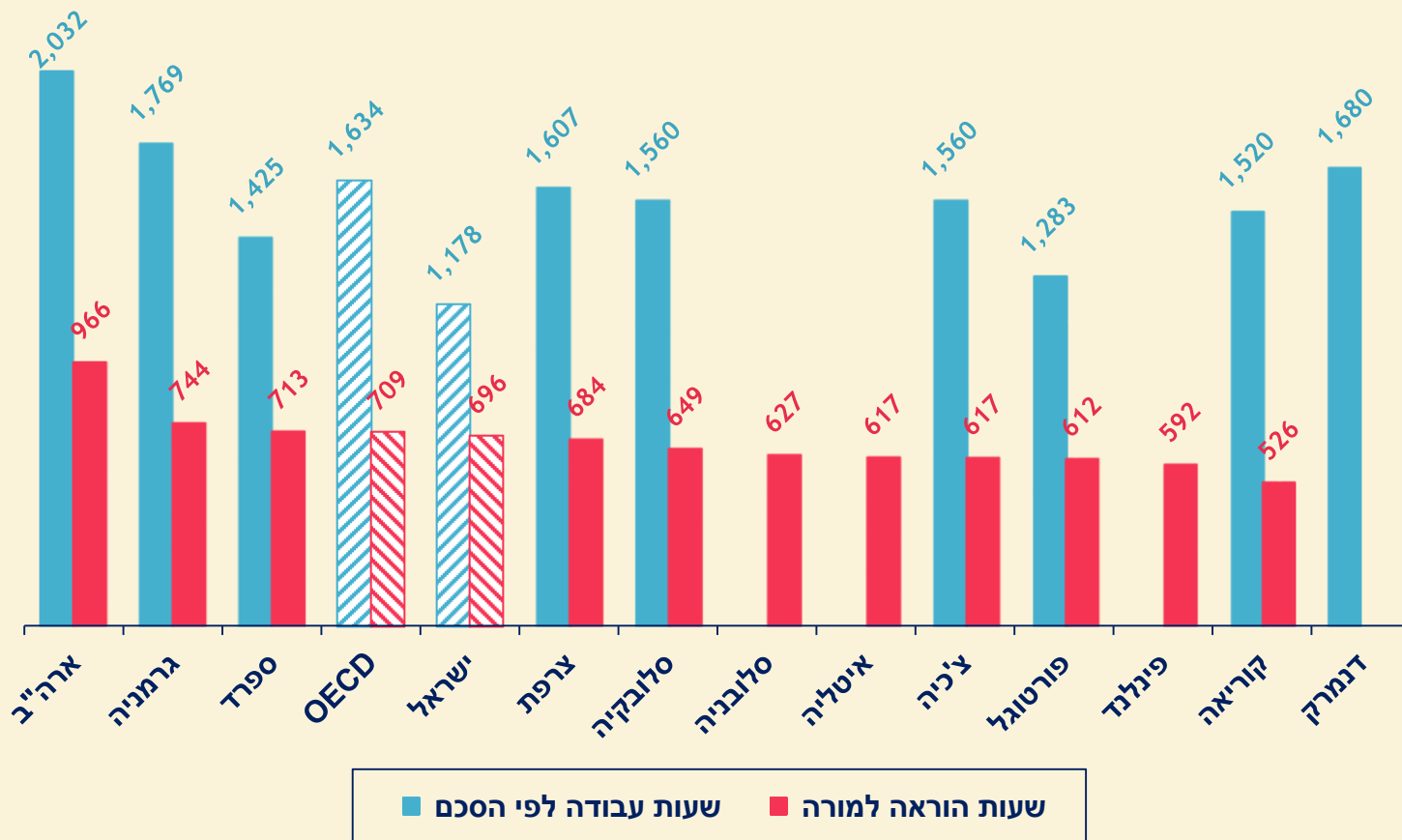
משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

שעות הוראה בממוצע ושעות עבודה לפי הסכם בממוצע למורה בחינוך היסודי (2018)

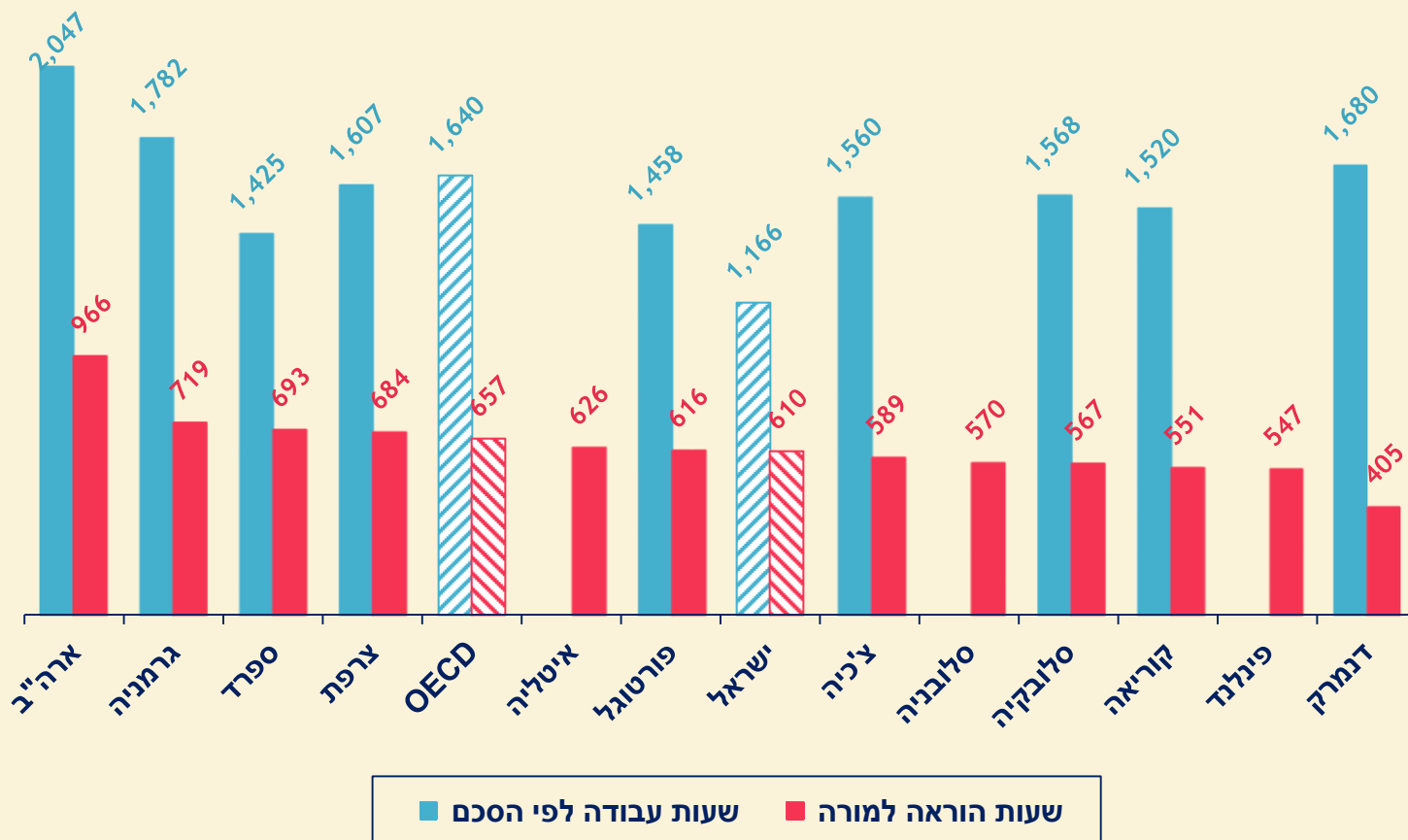
שעות הוראה בממוצע ושעות עבודה לפי הסכם בממוצע למורה בחיבת הביניים (2018)

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

שעות הוראה בממוצע ושעות עבודה לפי הסכם בממוצע למורה בחטיבה העליונה (2018)

בחינוך היסודי בישראל מורה מלמד יותר מעמיתו ב-OECD. לעומת זאת מורה מלמד פחות בחטיבת הביניים ובחטיבה העליונה

- מספר שעות ההוראה של מורה בישראל בחינוך היסודי גדול יותר ב-8% מאשר ממוצע שעות ההוראה למורה ב-OECD וקטן יותר ב-2% בחט"ב וב-7% בחט"ע.
- בעקבות רפורמת אופק חדש, בהשוואת הסכמי העסקת המורים נמצא שמורים בישראל עובדים פחות בהשוואה לעמיתיהם ב-OECD. שעות העבודה בהתאם להסכם שכר בישראל הוא כ-71% בחט"ע, כ-72% בחט"ב ו-77% ביסודי ביחס לממוצע שעות העבודה המחויבות במדינות ה-OECD.
- מספר שעות נוכחות בחט"ב בישראל זהה לזה שב-OECD. בחינוך היסודי ובחט"ע הוא גבוה יותר.

השוואת שכר לשעת עבודה ממוצעת במחירי PPP 2017 (לפי הסכמי שכר)

שכר בפועל לפי שעות בהסכמי עבודה	קדם יסודי	יסודי	חט"ב	חט"ע
ישראל	35.4	31.8	36.0	36.0
ממוצע OECD	22.3	25.0	25.9	28.1
יחס לשעת מורה ישראל / OECD	1.59	1.27	1.39	1.28

- מורה בישראל מרוויח לשעת עבודה בפועל, לפי הסכמי השכר, בין 27% ל- 59% יותר לעומת שכרו לשעה בפועל של מורה ממוצע ב-OECD.

שכר בפועל לפי שעות נוכחות	קדם יסודי	יסודי	חט"ב	חט"ע
ישראל	35.4	31.8	36.0	36.0
ממוצע OECD	27.8	34.3	36.1	40.3
יחס לשעת מורה ישראל / OECD	1.27	0.93	1.00	0.89

ההשתכרות לשעת עבודה לפי שעות נוכחות הנדרשות בבית הספר הינה בהשוואה למדינות המדווחות באופן זה.

- השכר לשעת נוכחות בבית הספר בישראל ביחס לשכר לפי שעת נוכחות בממוצע ה-OECD קטן בחינוך היסודי ובחט"ע. בחט"ב הוא זהה ובגני ילדים הוא גבוה יותר.

השוואת שכר לשעת עבודה ממוצעת במחירי PPP 2017 (לפי הסכמי שכר)

שכר סטטוטורי 15 שנה לפי שעות בהסכמי עבודה	קדם יסודי	יסודי	חט"ב	חט"ע
ישראל	32.4	25.2	29.1	27.0
ממוצע OECD סך שעות עבודה בהסכם	25.3	27.7	28.4	29.7
יחס לשעת מורה ישראל / OECD	1.28	0.91	1.02	0.91

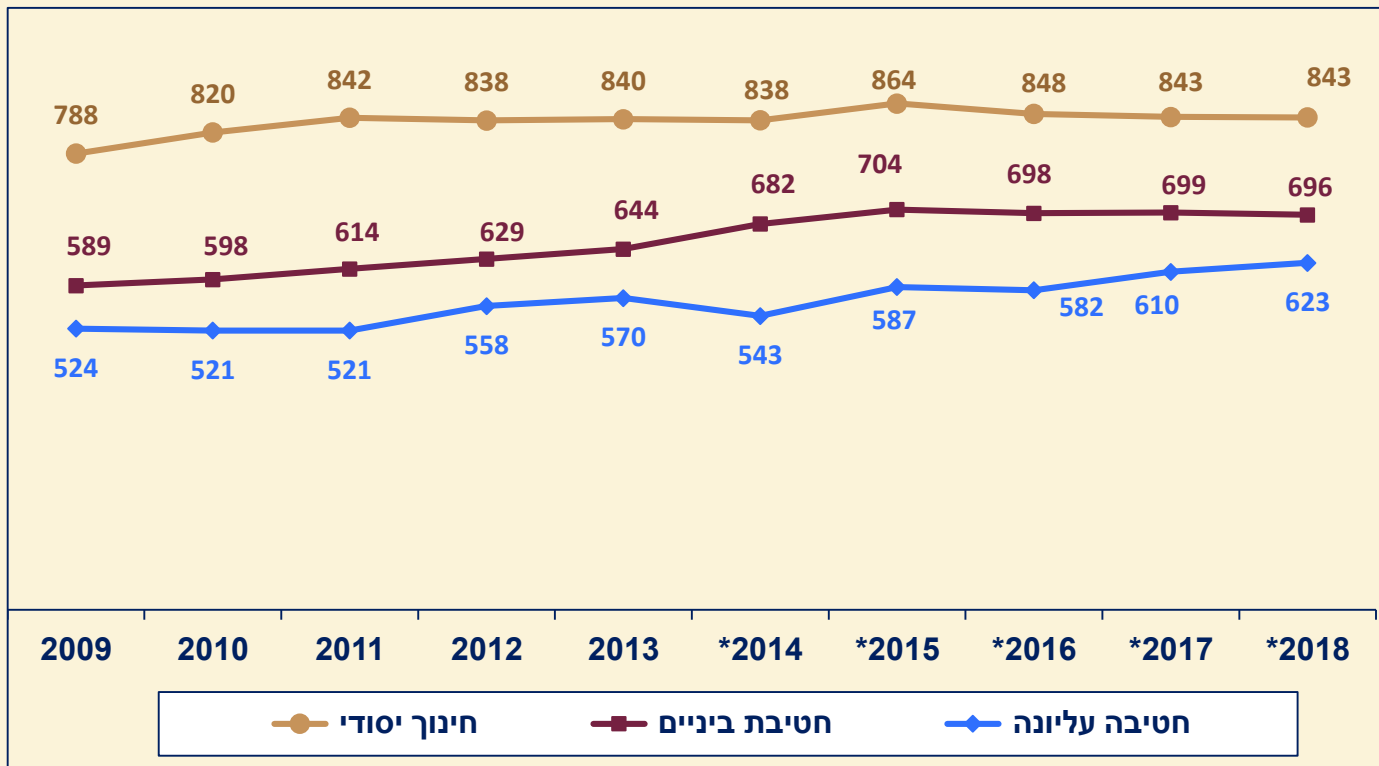
- יחס שכר לשעת עבודה לפי הסכמי שכר של מורה בישראל לעומת מורה ממוצע ב-OECD (לפי שעות המחויבות עפ"י הסכמי שכר) גדול יותר מאשר יחס השכר השנתי המשווה בין השניים.

- מספר שעות העבודה לפי הסכמי שכר של מורה בישראל הינו נמוך יותר מאשר מספר השעות למשרת מורה ב-OECD.

לדוגמא, השכר השנתי בפועל למורה בחט"ע בישראל נמוך משכרו של מורה ממוצע ב-OECD. עם זאת בשקלול לפי שעת עבודה לפי הסכמי שכר, שכר בפועל לשעה יהיה גבוה יותר, \$36.0 בישראל לעומת \$28.1 בממוצע ב-OECD.

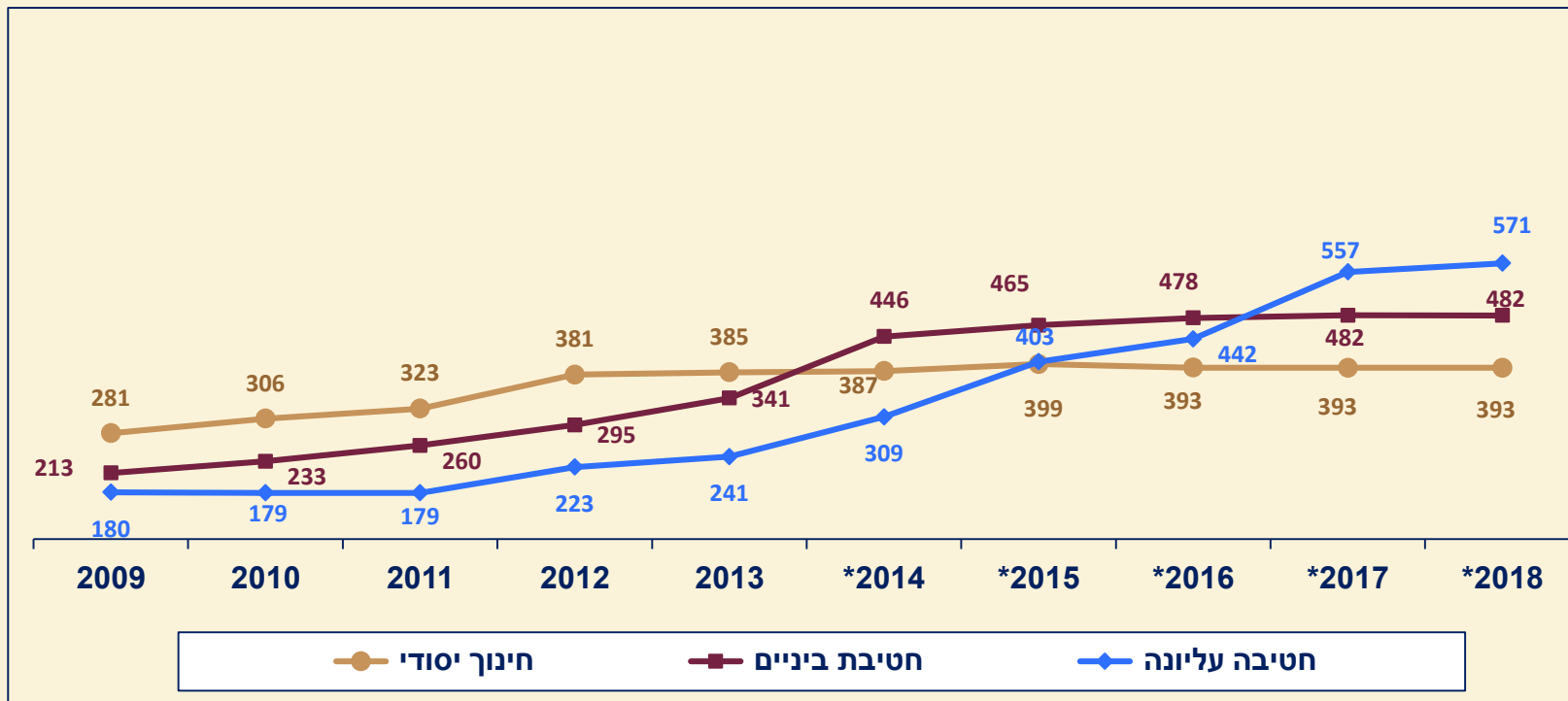
שעות הוראה של מורים

* מ-2014 שעות הכנה לבגרות הוגדרו כחלק משעות השהייה ונכללו בשעות הנוכחות של המורה בבית הספר

שעות הנוכחות שאינן שעות הוראה של מורים בבית הספר

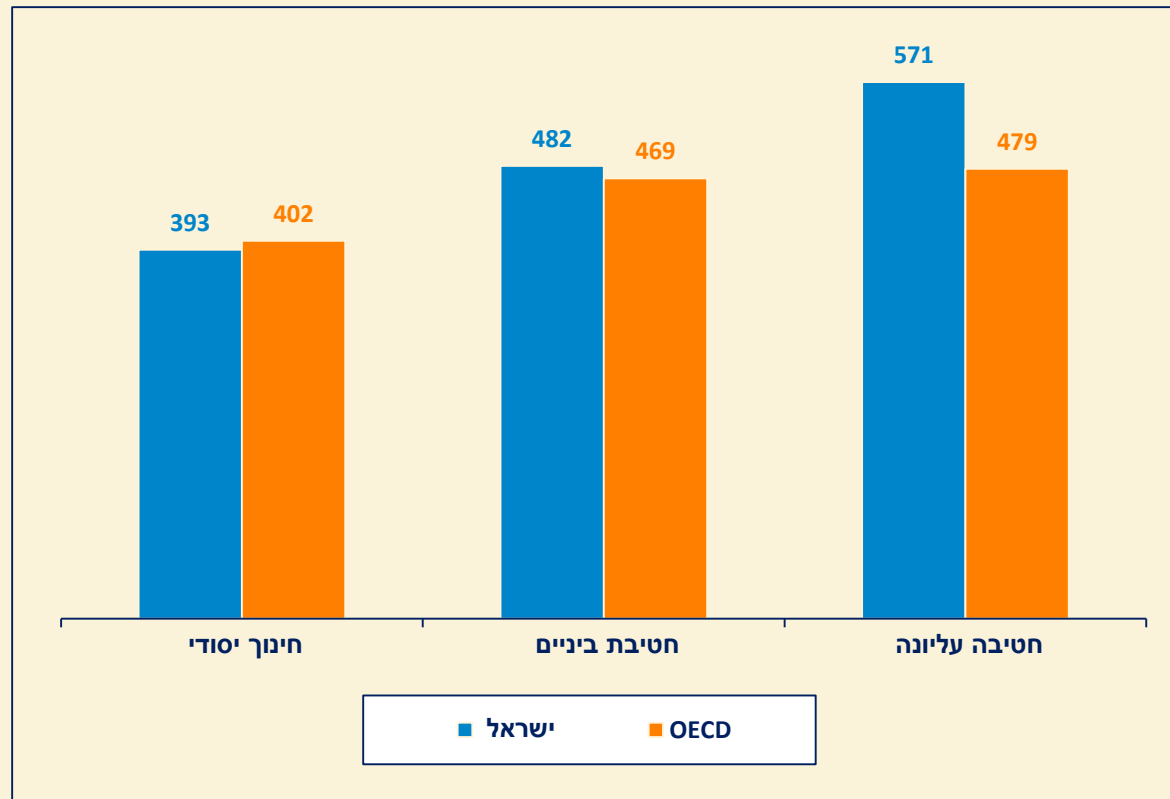

* מ-2014 שעות הכנה לבגרות הוגדרו כחלק משעות השהייה ונכללו בשעות הנוכחות של המורה בבית הספר

שעות הנוכחות שאינן שעות הוראה כוללות: תכנון והכנת מערך השיעורים בבית הספר, בדיקת מבחנים ועבודות של תלמידים, פיקוח על התלמידים בהפסקות, עבודת צוות ודיאלוג עם עמיתיו בבית הספר, ייעוץ והכשרה, תקשורת ושיתוף פעולה עם ההורים, הכנת טקסים, מסיבות בחגים ובסוף שנה ומשימות דומות המוטלות על המורה.

שעות הנוכחות שאינן שעות הוראה של מורים בבית הספר ב-2018

שעות הנוכחות שאינן שעות הוראה כוללות: תכנון והכנת מערך השיעורים בבית הספר, בדיקת מבחנים ועבודות של תלמידים, פיקוח על התלמידים בהפסקות, עבודת צוות ודיאלוג עם עמיתיו בבית הספר, ייעוץ והכשרה, תקשורת ושיתוף פעולה עם ההורים, הכנת טקסים, מסיבות בחגים ובסוף שנה ומשימות דומות המוטלות על המורה.

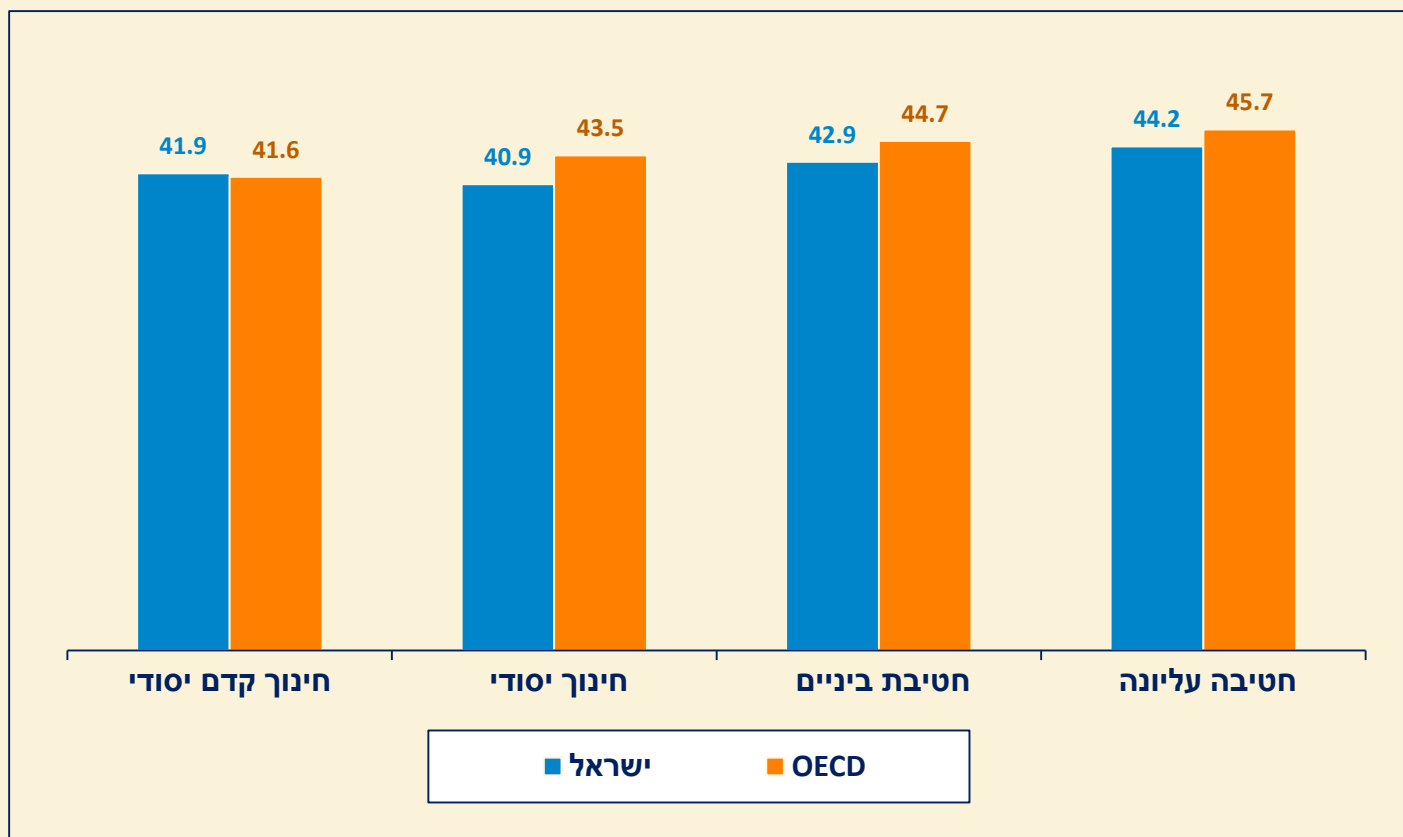

משנת 2009 מספר שעות הוראה ומספר שעות נוכחות שאינן הוראה של מורה בבית בישראל ספר גדלו בכל שלב חינוך

- מאז יישום רפורמה 'אופק חדש' מספר שעות הוראה בחינוך היסודי ובחט"ב לא משתנה הרבה. בחט"ע מספר שעות הוראה ממשיך לעלות עד יישום מלאה של הרפורמה 'עוז לתמורה'.
- כתוצאה מיישום רפורמת אופק חדש והסכם עבודה הכולל את שעות השהייה, מספר שעות הנוכחות בבית ספר שאינן מיועדות להוראה גדל משנת 2009 בכ- 40% בחינוך היסודי (ל- 393 שעות) ובכ- 126% בחטיבות הביניים (ל- 482 שעות).
- כתוצאה מהתחלת יישום עוז לתמורה, מספר שעות השהייה שמורה עובד בחטיבה העליונה ואינן מיועדות להוראה במוסד החינוכי גדל בכ- 217% עד לשנת הדיווח האחרונה (ל- 571 שעות).

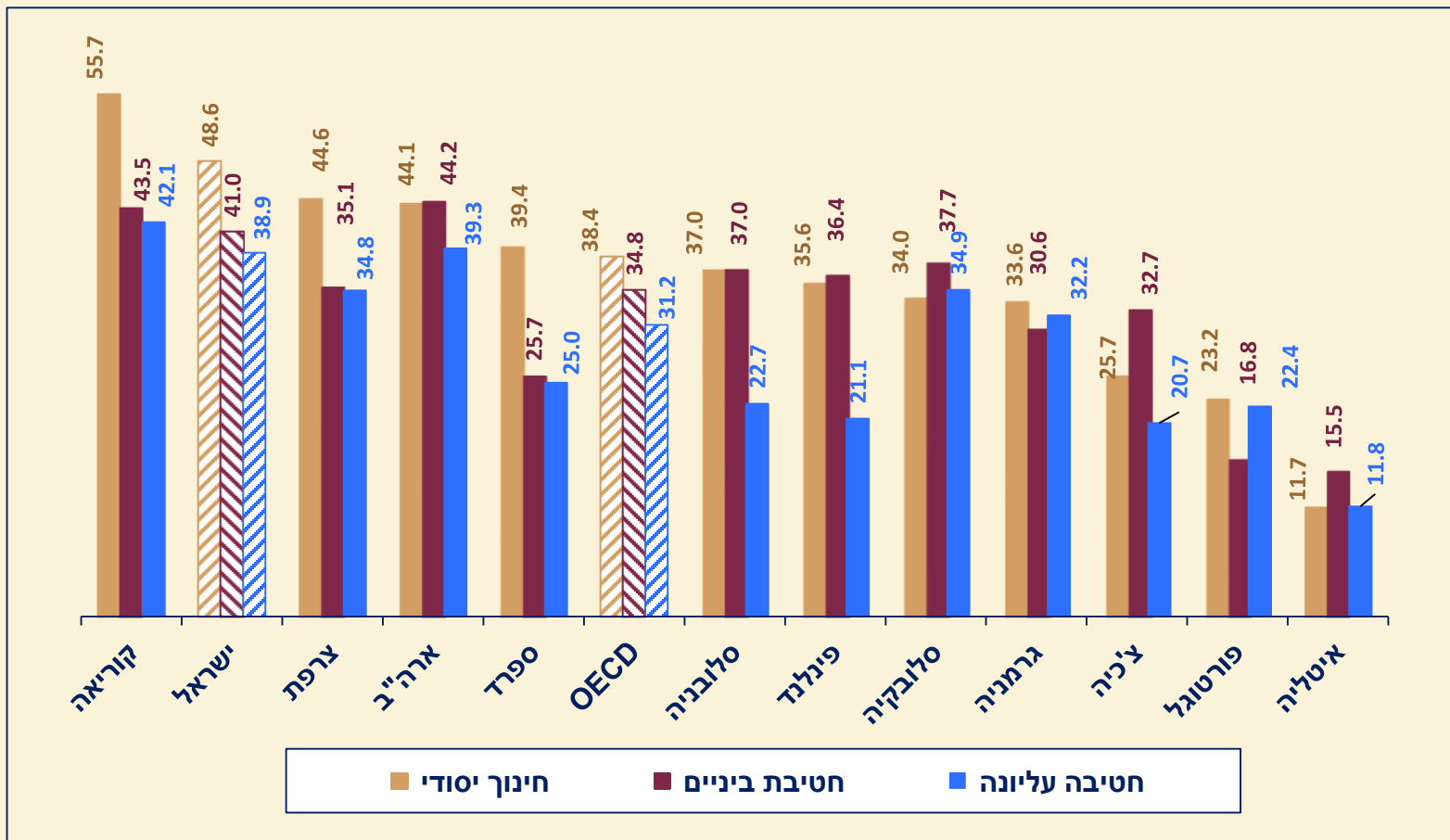

גיל ממוצע של המורים בכל שלבי החינוך (2017)

שיעור המורים עד גיל 39 בכל שלבי החינוך (2017)

המורים בישראל צעירים יותר מאשר אלה שב-OECD בממוצע

■ בישראל הגיל הממוצע של המורים בחינוך הקדם יסודי גבוה מזה של המורים ביסודי. בשלבי החינוך האחרים גיל המורים בישראל עולה בשלבי החינוך הגבוהים יותר ומסקנה זאת נכונה גם לממוצע ה-OECD ולמרבית המדינות.

■ גיל ממוצע של המורים בחינוך הקדם יסודי בישראל דומה לזה של ה-OECD. בכל שלבי החינוך האחרים המורים בישראל צעירים יותר.

■ בישראל כחצי מכל המורים בחינוך היסודי וכ-40% בחט"ב ובחט"ע צעירים מ-40. ב-OECD הם מהווים כ-40% בחינוך היסודי, כ-35% בחט"ב וכ-30% בחט"ע.

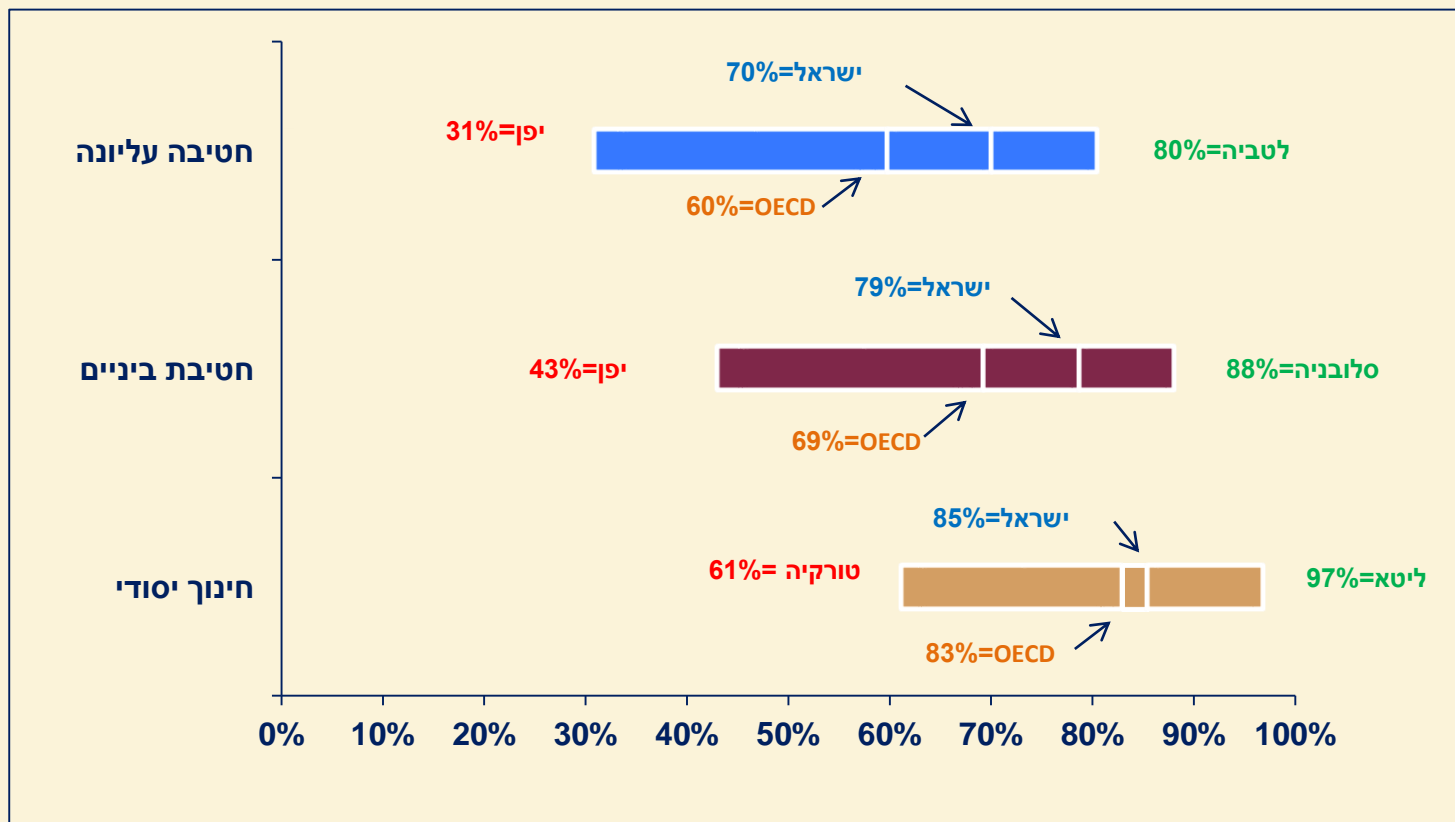
גיל ממוצע של המורים ב-2017, לפי שלב חינוך ולפי מגדר

שלב חינוך			
חטיבה עליונה	חטיבת ביניים	חינוך יסודי	
44.2	42.9	40.9	ישראל - סה"כ
43.4	42.5	40.7	נשים
46.2	44.2	42.4	גברים
45.7	44.7	43.5	OECD - סה"כ
45.0	44.5	43.5	נשים
46.6	45.0	43.4	גברים

בישראל בממוצע, המורים מבוגרים מהמורות והפרש הגילאים הולך וגדל עם שלבי החינוך.

אחוז מורות בישראל בהשוואה ל-OECD לפי שלב חינוך ב-2017

שיעור המורות בישראל הינו גבוה משמעותית בכל שלבי החינוך

* בכל שלב חינוך שיעור המורות בישראל גבוה מממוצע ה-OECD במיוחד בחינוך העל-יסודי. עם זאת, יש לציין כי ברוב המדינות המורות הן רובו של כוח ההוראה.

* שיעור המורים הגברים הולך וגדל בשלבי החינוך הגבוהים יותר, קרי בחטיבה העליונה. בקדם יסודי שיעור הגברים הוא כחצי אחוז, כ- 15% בחינוך היסודי ועד לכ- 30% בחטיבה העליונה. מגמה זאת קיימת כמעט בכל המדינות.

שכר המורים

בחינוך הקדם יסודי השכר בפועל של המורים
בישראל גבוה ב-4% מזה של ה-OECD
ובחטיבת הביניים הוא זהה לזה שבארגון
בממוצע

שכר שנתי בפועל של מורים במשרה מלאה במונחי PPP בבתי-ספר ציבוריים (2017)

שלב חינוך				
חטיבה עליונה	חטיבת ביניים	חינוך יסודי	חינוך קדם יסודי	
41,968	42,476	39,261	37,734	ישראל
45,803	42,553	40,580	36,247	OECD
0.92	1.00	0.97	1.04	היחס ישראל/OECD

השכר בפועל למשרה מלאה מחושב על כלל המורים המועסקים ב-90% משרה ומעלה לפי הגדרת ה-OECD, הן בתנאי הרפורמות והן במתכונת הישנה.

שכר סטוטורי שנתי של מורים במשרה מלאה בעלי 15 שנות ותק, הכשרה טיפיקאלית במונחי PPP בבת-ספר ציבוריים (2018)

שלב חינוך				
חטיבה עליונה	חטיבת ביניים	חינוך יסודי	חינוך קדם יסודי	
33,449	34,860	31,532	35,025	ישראל
49,804	47,675	45,947	42,078	OECD
0.67	0.73	0.69	0.83	היחס ישראל/OECD

ההכשרה הטיפיקאלית הינה ההכשרה הנפוצה ביותר עבור המורים במערכת החינוך של אותה מדינה ובנקודות שונות בקריירה של המורים.

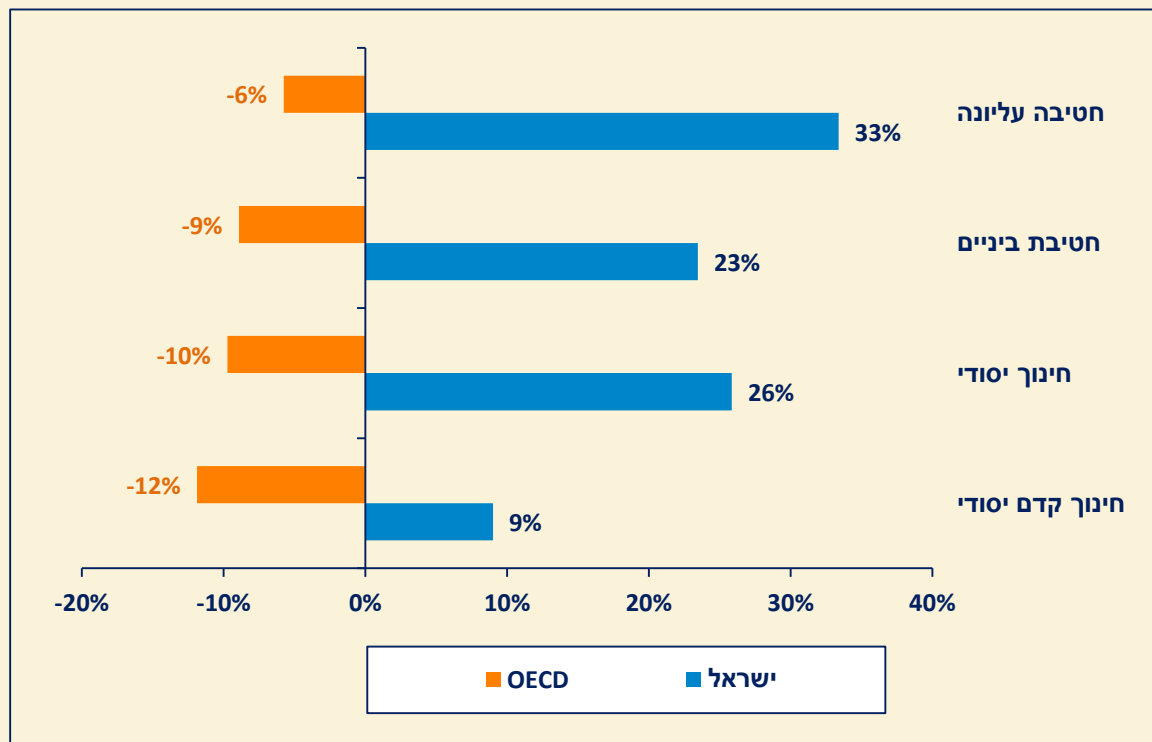
בכל שלבי החינוך השכר בפועל של המורים בישראל גבוה מהשכר הסטטוטורי

➤ בחינוך הקדם יסודי השכר בפועל של המורים בישראל גבוה ב-4% מזה של ה-OECD ובחטיבת הביניים הוא זהה לזה שבארגון בממוצע. בחטיבה העליונה ובחינוך היסודי השכר בפועל של המורים בישראל נמוך יותר: 8% בחט"ע ו-3% בחינוך היסודי.

➤ השכר הסטטוטורי של מורה במשרה מלאה עם 15 שנות ותק והכשרה טיפיקאלית בישראל נמוך ב-31% בחינוך היסודי, ב-27% בחטיבת הביניים וב-33% בחט"ע מהשכר הממוצע ב-OECD. בגני ילדים שכר הגננות בישראל נמוך ב-17% מהשכר הממוצע של גננת ב-OECD.

הפרש בישראל וב- OECD בין ממוצע השכר בפועל לבין השכר הסטטוטורי של מורה עם 15 שנות ותק והכשרה טיפיקאלית, במחירי PPP ב-2017

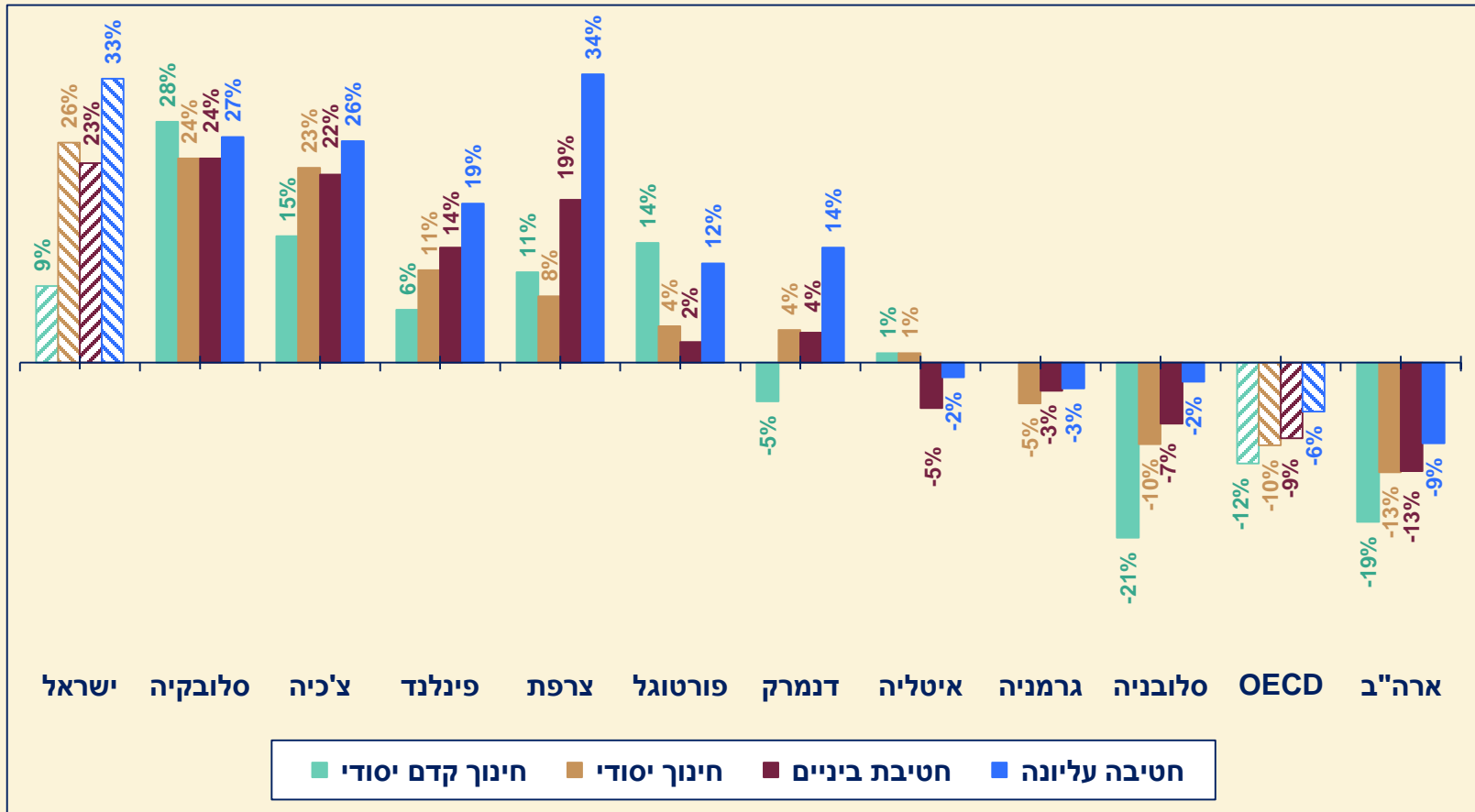
ישראל במעמד נחיתות בהשוואות בינלאומיות של השכר הסטטוטורי

➤ השכר בפועל בישראל גבוה ביחס לשכר הסטטוטורי בין 9% בגני ילדים ל 33% בחט"ע. בהשוואה השכר בפועל ב-OECD נמוך מהשכר הסטטוטורי, בין 6% בחט"ע ל-12% בחינוך הקדם יסודי.

➤ השוני בין שני חישובי השכר נובע ממרכיבי שכר שאינם כלולים בחישוב הסטטוטורי בהתאם להגדרות (גמולים מיוחדים, מענק יוח"א, ממוצע ותק גבוה מ-15 שנה ועוד) ומשולמים בשכר בפועל. למרכיבים אלו יש משקל רב בשכר בפועל בישראל. במדינות האחרות טווח זה קטן יותר ולעיתים אף שלילי.

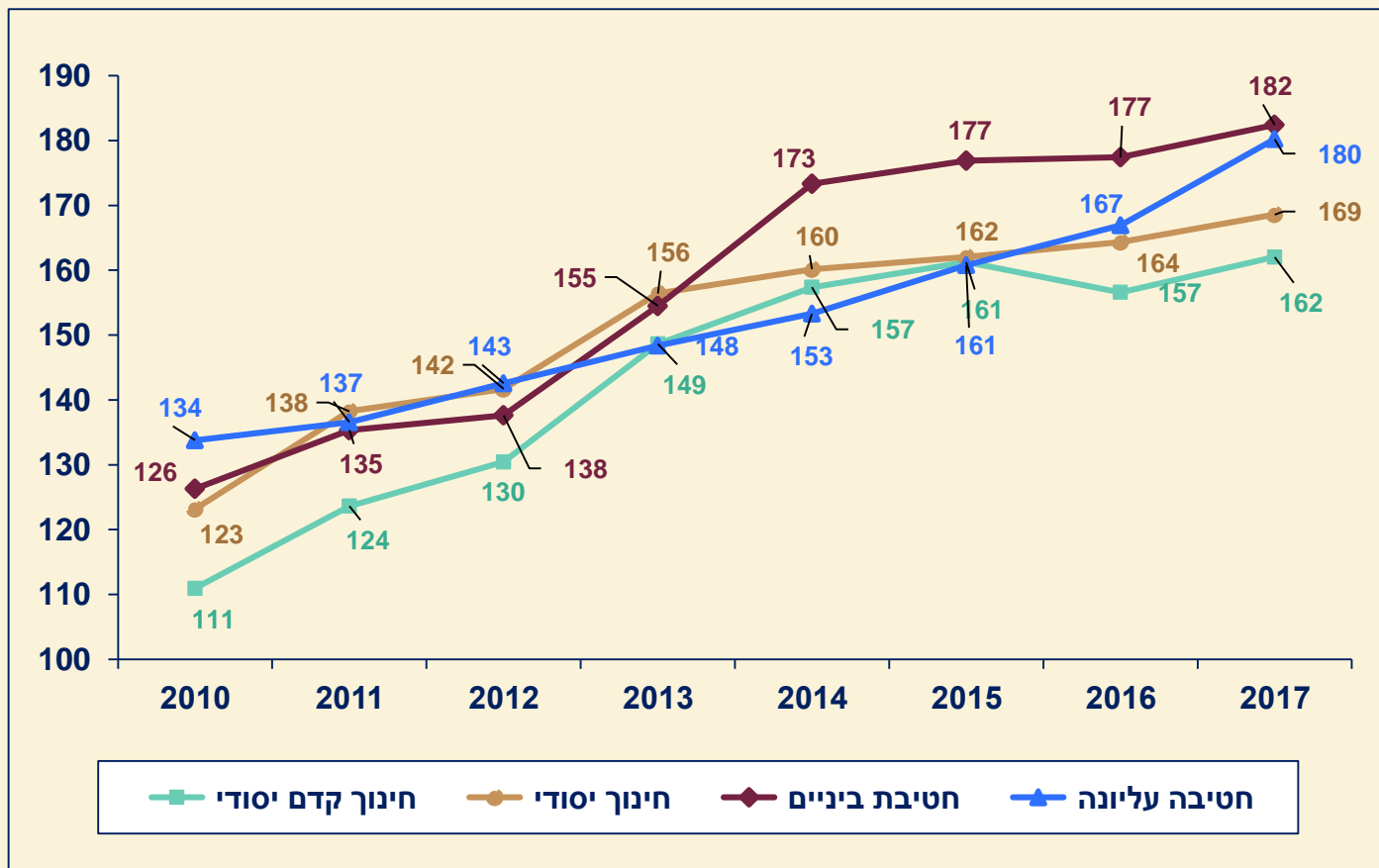

ההפרש בין ממוצע השכר בפועל לבין השכר הסטטוטורי של מורה עם 15 שנות ותק והכשרה טיפיקאלית, במחירי PPP ב-2017

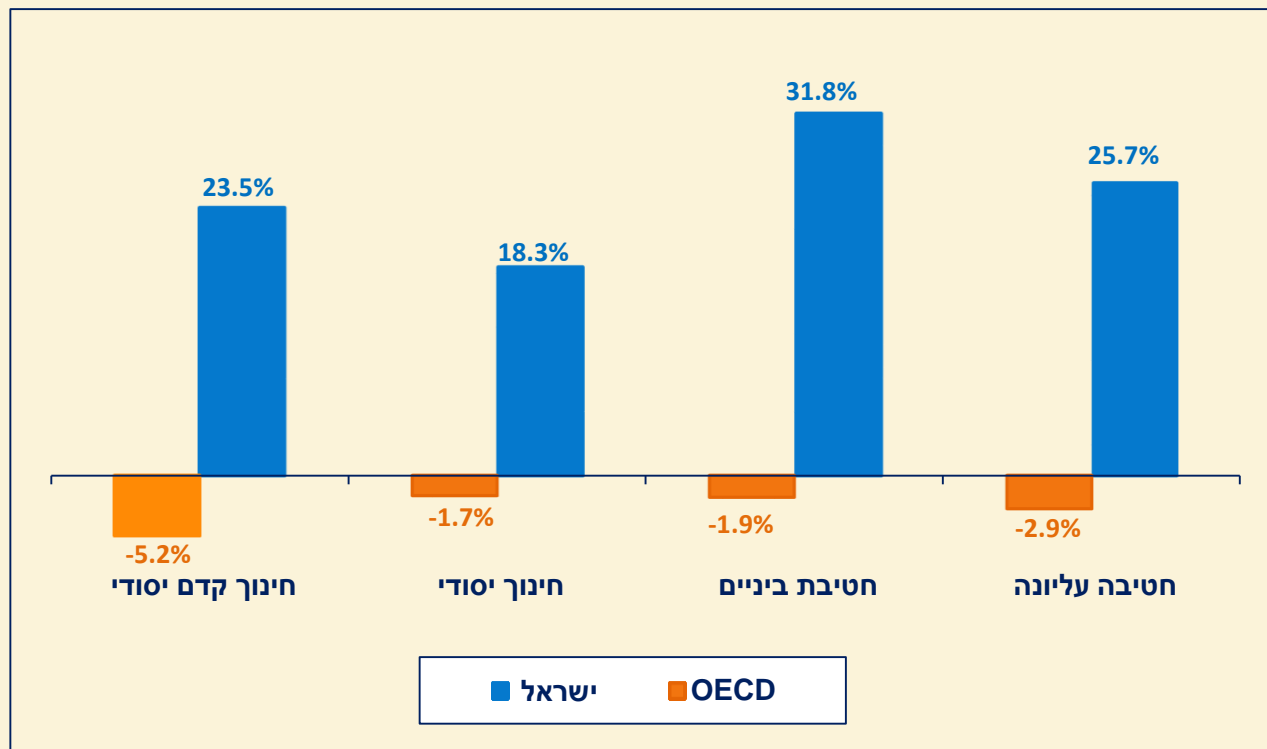
שכר שנתי בפועל של מורים בישראל לאורך שנים, באלפי ש"ח

משנת 2010 שכר בפועל של מורה בישראל גדל ב-46% בחינוך הקדם יסודי, ב-44% בחטיבת הביניים, ב-37% בחינוך היסודי וב-35% בחטיבה העליונה

השינוי בשכר בפועל בין 2012 ל-2017

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

השפעת הרפורמות על שכר המורים מתבטאת בהתקדמות שכר המורים בעשור האחרון

✓ נתונים אלו מביאים לידי ביטוי את עליית השכר בגין יישום הרפורמות: רוב מוחלט של עובדי הוראה בחינוך הקדם יסודי, בחינוך היסודי ובחט"ב מועסקים בתנאי אופק חדש.

✓ בשקלול חישוב כלל משרות המורים בחטיבה העליונה, 76% נכללו ברפורמת עוז לתמורה.

יחס שכר בפועל* ושכר מורה בעל 15 שנות ותק לבין השכר הממוצע של בעלי השכלה שלישונית בגילאי 25-64 במשק ב-2017

חטיבה עליונה	חטיבת ביניים	חינוך יסודי	חינוך קדם יסודי	
0.94	0.96	0.88	0.85	ישראל - שכר בפועל *
13 מתוך 29 מדינות	5 מתוך 29 מדינות	8 מתוך 29 מדינות	8 מתוך 26 מדינות	דירוג ישראל במדד זה ביחס למדינות ה-OECD
0.71	0.77	0.70	0.78	ישראל - שכר סטטוטורי, 15 שנות ותק והכשרה טיפיקאלית
0.93	0.88	0.84	0.78	OECD

* השכר בפועל למשרה מלאה מחושב על כלל המורים, הן המועסקים בתנאי הרפורמות והן המורים המועסקים במתכונת הישנה.

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

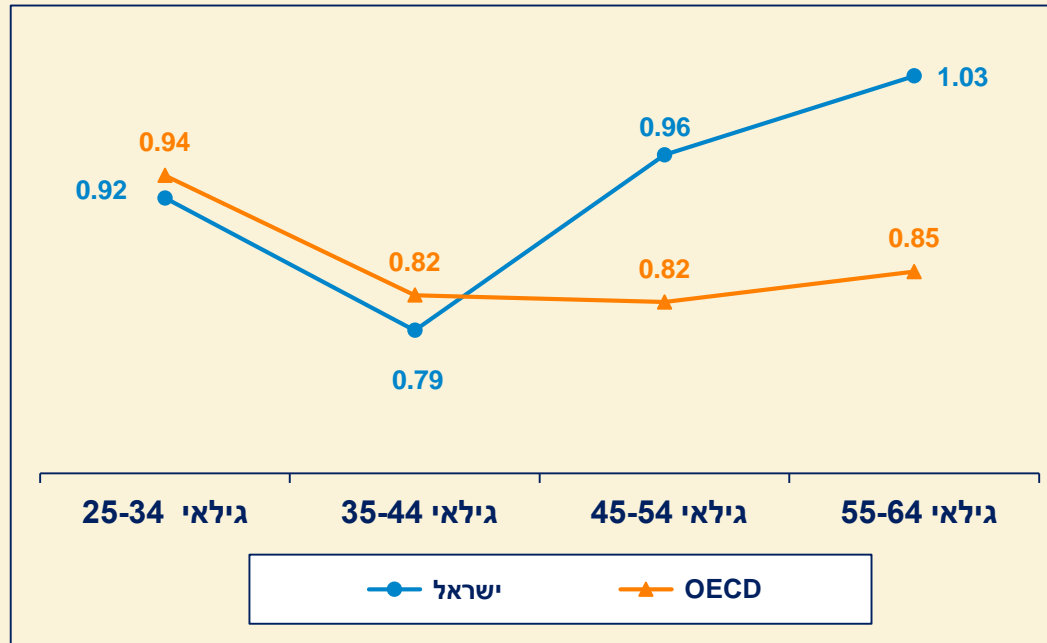
שכר המורים בפועל נמוך משכר בעלי השכלה שלישונית במשק הישראלי

השוואת מערכת השכר בכל מדינה מתארת את כוח הקנייה של המורים ביחס לזה של העובדים בעלי השכלה שלישונית באותה מדינה. *

בישראל, בשנת 2017 שכר המורים בפועל ביחס לבעלי השכלה שלישונית גבוה מזה של ממוצע ה-OECD בכל שלבי החינוך. יחס זה בישראל אמור להשתפר עם יישום מלא של רפורמת עוז לתמורה. *

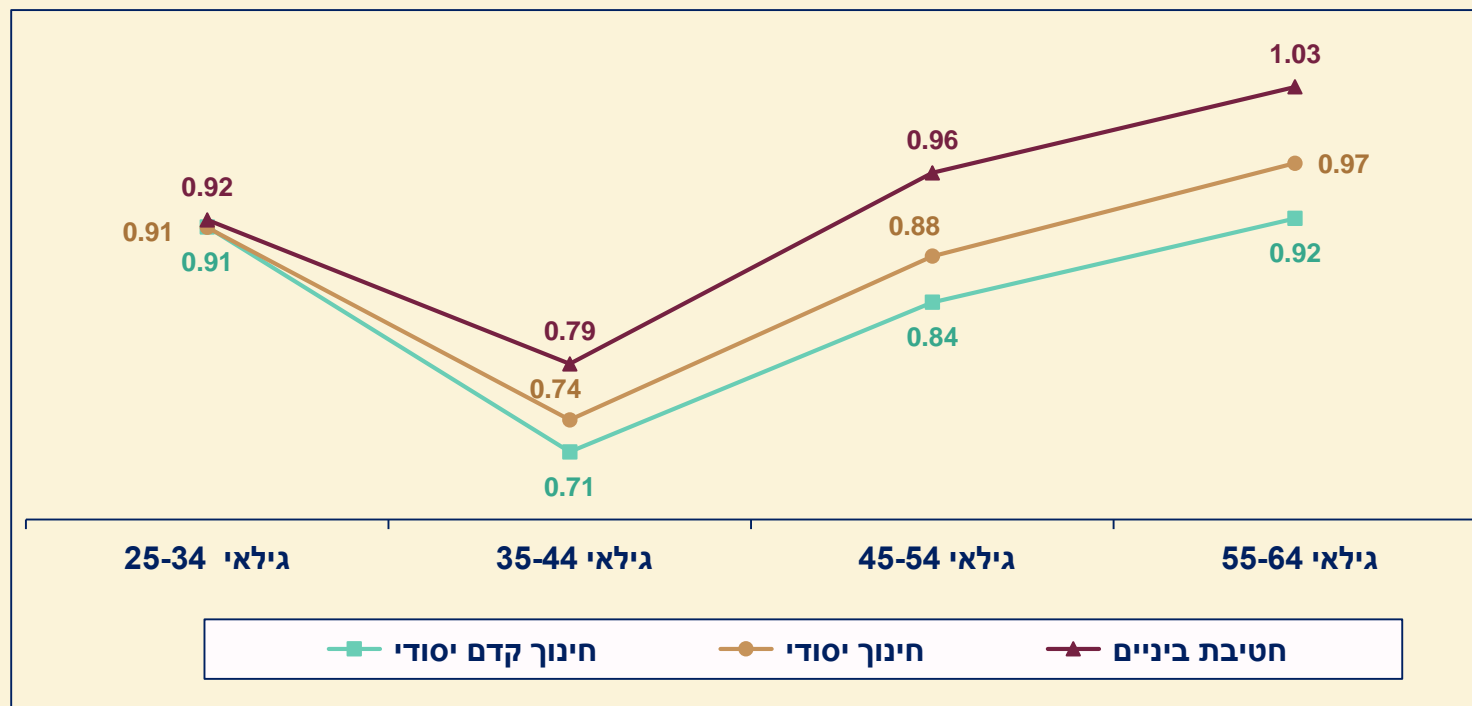
יחס השתכרות מורה בחט"ב לעומת עמיתו במשק (2017) לפי קבוצות גיל

- בישראל יחס השכר בין מורים לחבריהם במשק נשמר בקבוצת הגיל של המבוגרים.
- מורים מבוגרים (55-64) מתוגמלים ב-OECD פחות לעומת בני גילם במדינה מאשר הצעירים (25-34). כלומר, שכר המורים לפי ממוצע מדינות ה-OECD, צומח בקצב נמוך יותר ולכן נשחק באופן יחסי.

יחס השתכרות מורה בישראל לעומת עמיתו במשק לפי שלב חינוך (2017)

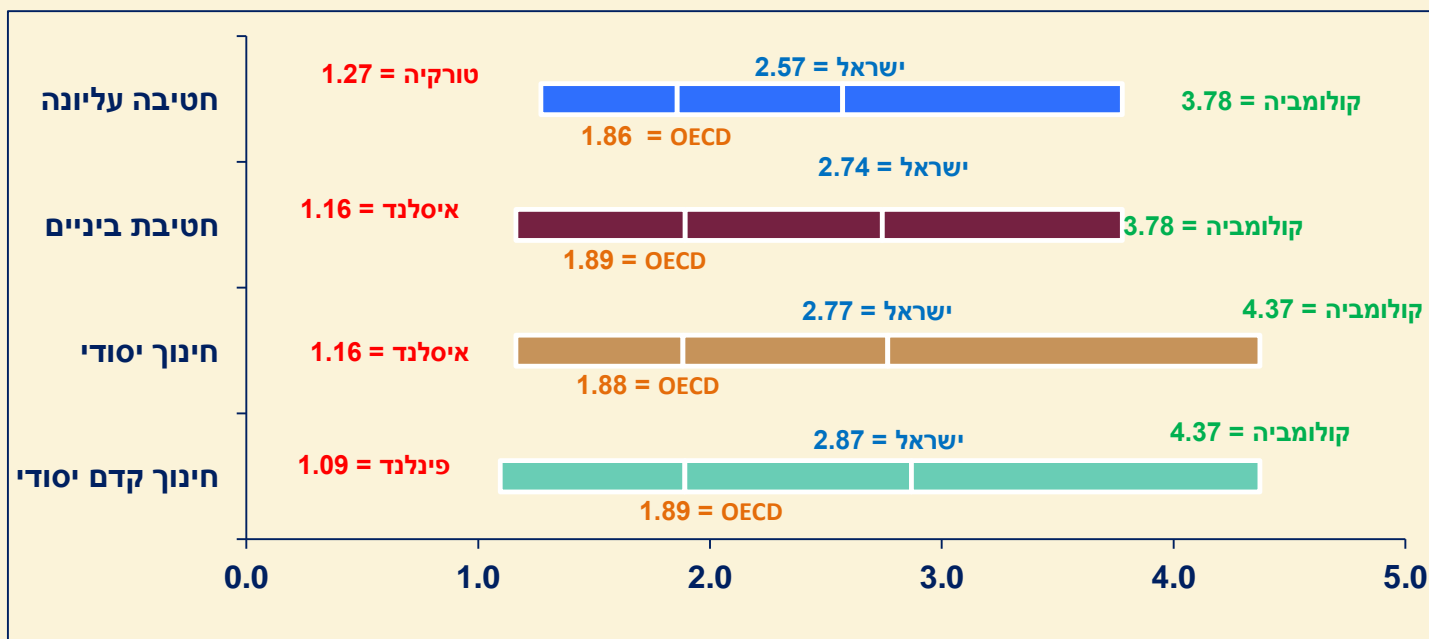

- בקבוצות גילאי 35-44 בכל שלבי החינוך חלה ירידה ביחס השתכרות לעומת העמיתים במשק.
- בכל קבוצות הגיל יחס השתכרות בישראל עולה עם שלב החינוך.

הכשרה והעצמת סגל המורים

השוואת השכר הסטטוטורי המינימלי מול השכר המקסימלי לשנת 2018

השינוי בגובה השכר במהלך הקריירה של עובדי הוראה נובע מוותק ומרמת השכלה. הגידול בשכר מעודד את הכשרת המורים במערכת, משמר ומשפר את עובדי ההוראה לאורך השנים.

בין מדינות ה-OECD ישראל מדורגת במדד זה במקום הרביעי בחינוך הקדם יסודי, בחינוך היסודי ובחט"ב ובמקום השישי בחט"ע.

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

הוצאה לאומית

בישראל אחוז ההוצאה למוסדות חינוך מהתמ"ג גבוה מממוצע ה-OECD, 5.7% לעומת 4.3% בשלבי החינוך הקדם יסודי, היסודי, על-יסודי ועל-תיכוני.

סך ההוצאה על מוסדות חינוך לפי שלבי החינוך כאחוז מהתמ"ג, 2016

מדינות	טרומ יסודי, יסודי, על-יסודי ועל תיכוני	כל שלבי החינוך*
ישראל	5.7%	7.1%
פינלנד	5.1%	6.8%
פורטוגל	4.5%	5.6%
צרפת	4.5%	5.9%
סלובניה	4.3%	5.3%
OECD	4.3%	5.8%
קוריאה	4.2%	5.9%
ארה"ב	4.0%	6.4%
גרמניה	3.8%	5.1%
ספרד	3.8%	5.1%
סלובקיה	3.3%	4.3%
איטליה	3.2%	4.1%
צ'כיה	3.0%	4.0%

* כולל ההשכלה השלישונית.

הוצאה* לתלמיד במונחי PPP** לפי מוסדות חינוך (2016)

השכלה שלישונית	בתי ספר***	גני ילדים	
11,153	8,365	5,466	ישראל
15,556	9,357	8,349	OECD
11,589	8,736	7,395	איטליה
30,165	13,019	9,151	ארה"ב
17,429	11,294	10,101	גרמניה
11,257	8,550	7,819	סלובניה
11,413	6,686	6,169	סלובקיה
12,614	8,594	6,916	ספרד
11,014	8,945	7,451	פורטוגל
17,541	10,045	10,961	פינלנד
10,009	6,980	5,125	צ'כיה
16,173	10,186	8,165	צרפת
10,486	11,762	7,359	קוריאה

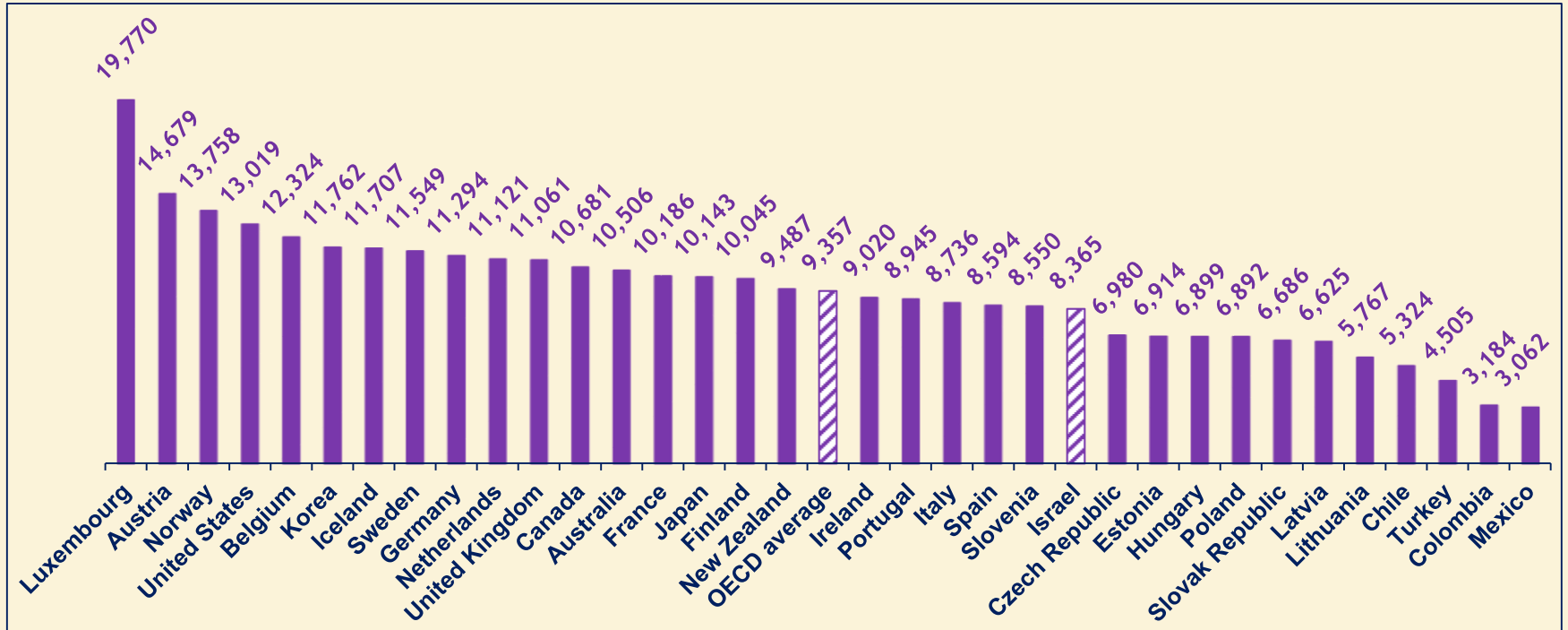
* למוסדות חינוך

** PPP (לפי GDP) = 3.826 ₪

*** כולל בתי ספר בחינוך היסודי, העל יסודי והעל תיכוני לא גבוה.

הוצאה* לתמיד בחינוך היסודי והעל יסודי במונחי PPP** (2016)

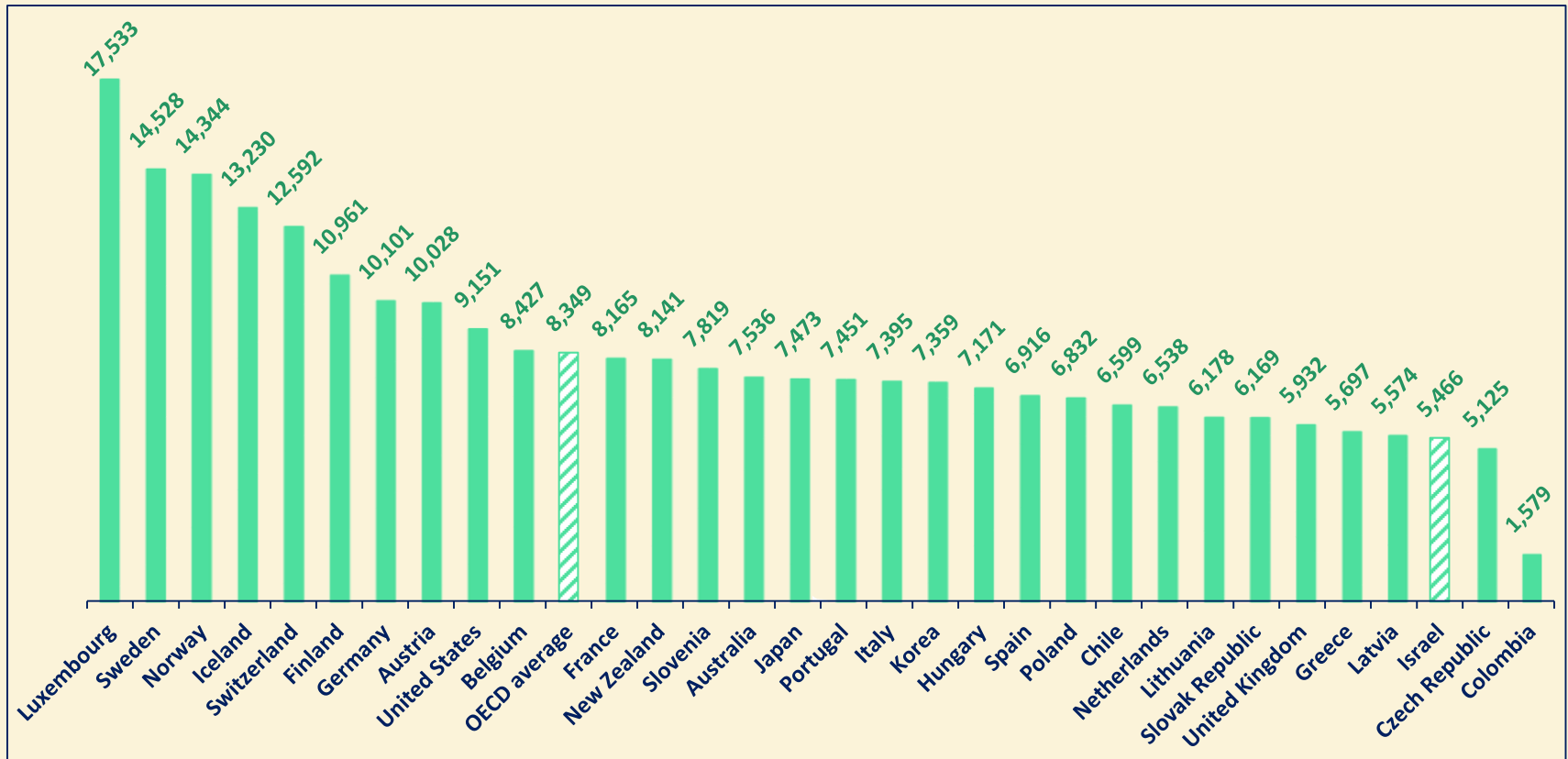

* למוסדות חינוך *

** PPP (לפי GDP) = 3.826 ₪

הוצאה* לתלמיד בחינוך הקדם יסודי במונחי PPP** (2016)

* למסודות חינוך

** PPP (לפי GDP) = 3.826 ₪

הוצאה למוסדות חינוך כאחוז מהתמ"ג גבוה יותר בישראל

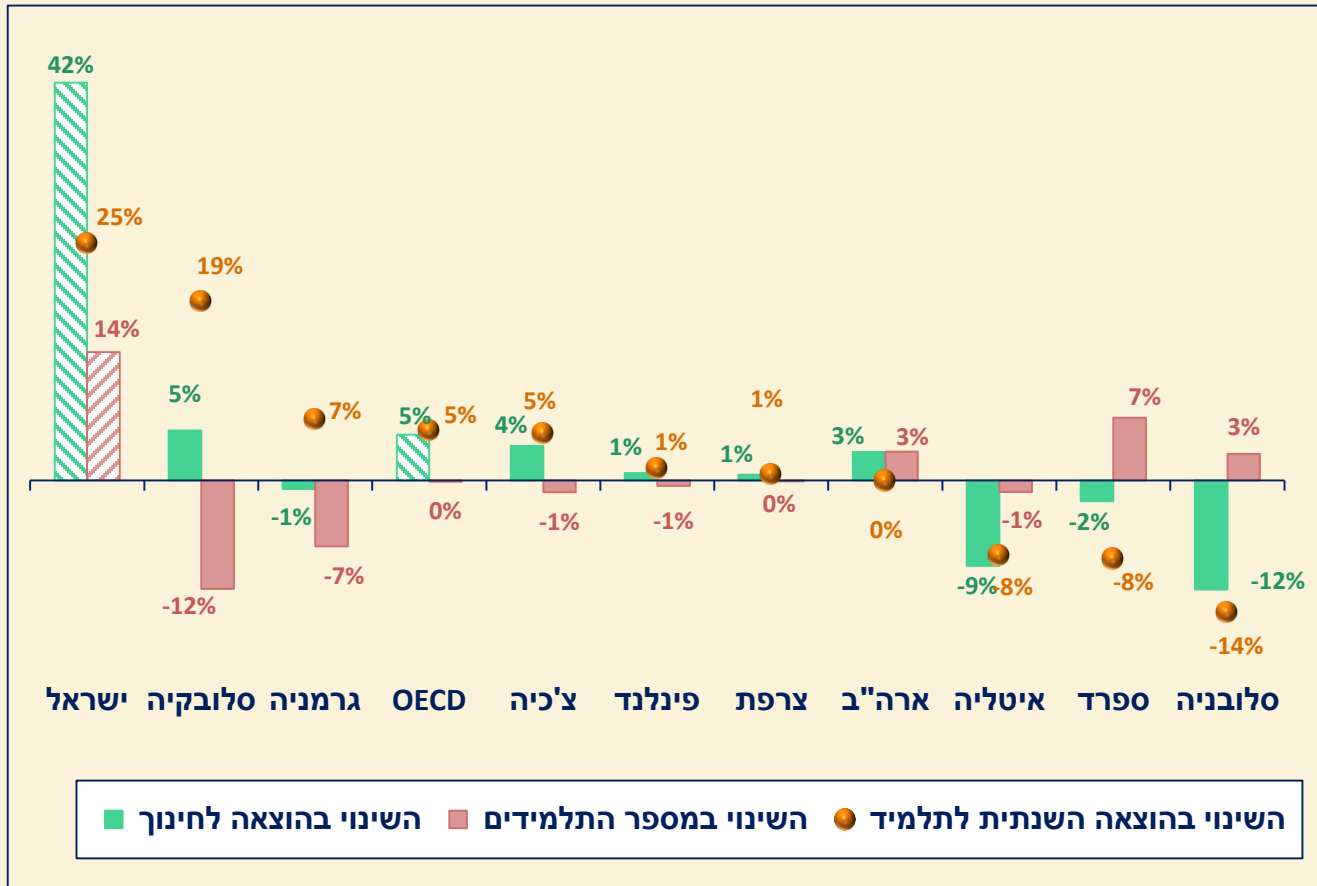
* בשנת 2016 הוציאה ישראל על מוסדות חינוך טרום יסודי, יסודי, על יסודי ועל תיכוני 5.7% מהתמ"ג לעומת 4.3% בממוצע ה-OECD. בין 2014 ל-2016 שיעור זה בישראל גדל מ-5.1% ל-5.7% ולא השתנה ב-OECD.

* ההוצאה הדולרית בממוצע לתלמיד בישראל נמוכה מממוצע ה-OECD בכל סוגי מוסד חינוך.

* הסיבה העיקרית להוצאה פר תלמיד נמוכה בישראל: מספר תלמידים הגבוה בישראל (ומכאן, מספר התלמידים הגבוה בכתה) משפיעים על הוצאה קטנה לתלמיד.

הגידול בהוצאה השנתית לתלמיד* , מספר התלמידים וסך ההוצאה על מוסדות חינוך (2010-2016)

* כולל חינוך יסודי, על יסודי ועל תיכוני לא שלישוני.

בין השנים 2010-2016 שיעור הגידול של ההוצאה לחינוך בישראל היה הגבוה ביותר ב-OECD ושיעור הגידול במספר התלמידים היה השני בגודלו

* בישראל שיעור הגידול בהוצאה לתלמיד בין השנים 2010-2016 היה השני בגודלו ב-OECD.

* הגדלת ההוצאה לחינוך התחלקה בין מספר גדול של תלמידים הנתרם מהריבוי הטבעי, מההגירה החיובית לישראל ומכוח האחזקה של תלמידים בבית הספר. כך ששיעור השינוי בהוצאה לתלמיד נשחק יחסית למדינות בעלות ריבוי טבעי שלילי.

* לדוגמא, סך הגידול בהוצאה השנתית לחינוך בין השנים 2010-2016 נמוך בסלובקיה מאשר בישראל ועומד על סך של 5%, אך קיטון במספר התלמידים בסלובקיה (-12%) לעומת גידול בישראל (+14%) מציג עלייה של 19% בהוצאה לתלמיד בסלובקיה לעומת 25% בישראל. שיעור הגידול בהוצאה לתלמיד בסלובקיה קרוב יותר לזה של ישראל מאשר שיעור הגידול של ההוצאה לחינוך.

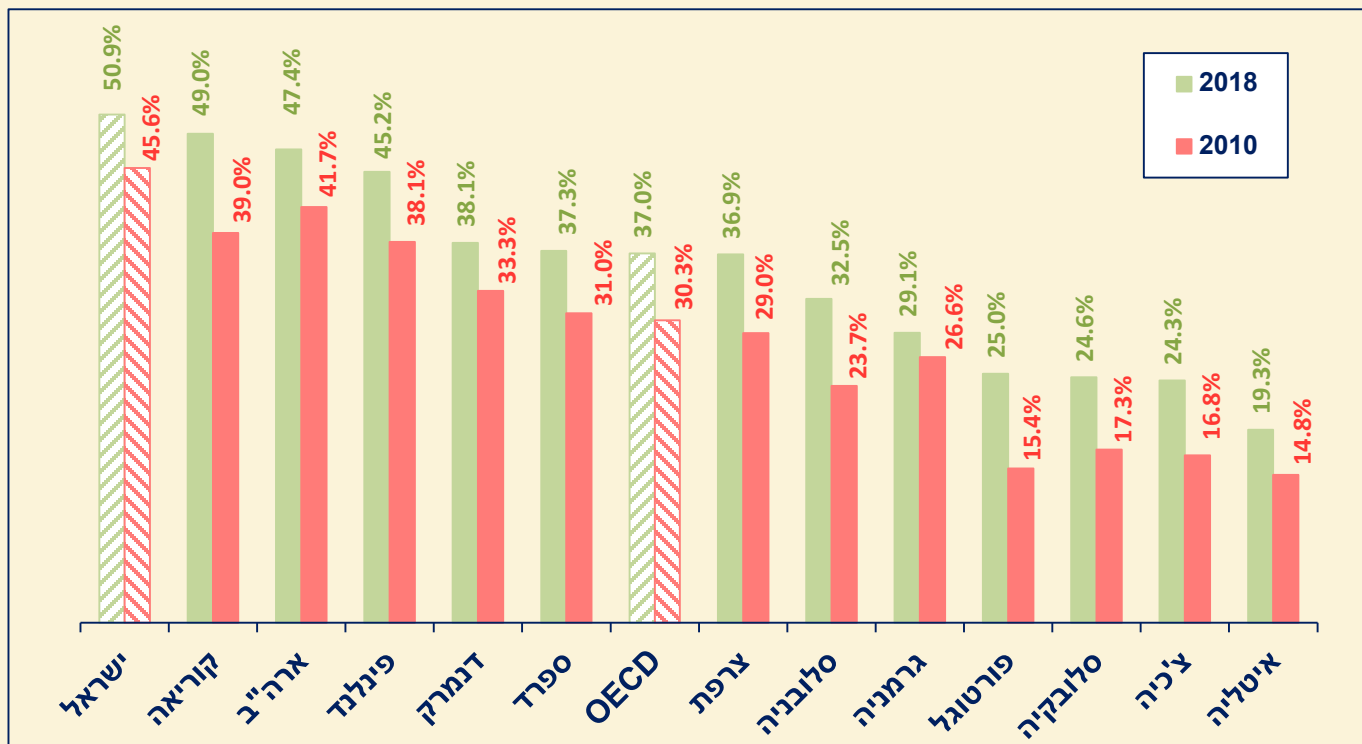
משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

השכלה

אוכלוסיית ישראל מהמשכילות
בעולם

שיעור בעלי השכלה גבוהה בגילאי 25-64 (2018, 2010)

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

אוכלוסיית ישראל מהמשכילות בעולם

✓ אוכלוסיית ישראל הינה מהמשכילות ביותר בעולם. מקום שלישי בשיעור בעלי ההשכלה הגבוהה בקרב המדינות החברות ב-OECD לאחר קנדה ויפן. אחוז בעלי ההשכלה השלישונית* בישראל גבוה ממוצע ה-OECD, 50.9% לעומת 37.0%, וגבוה מכל ארצות ההשוואה.

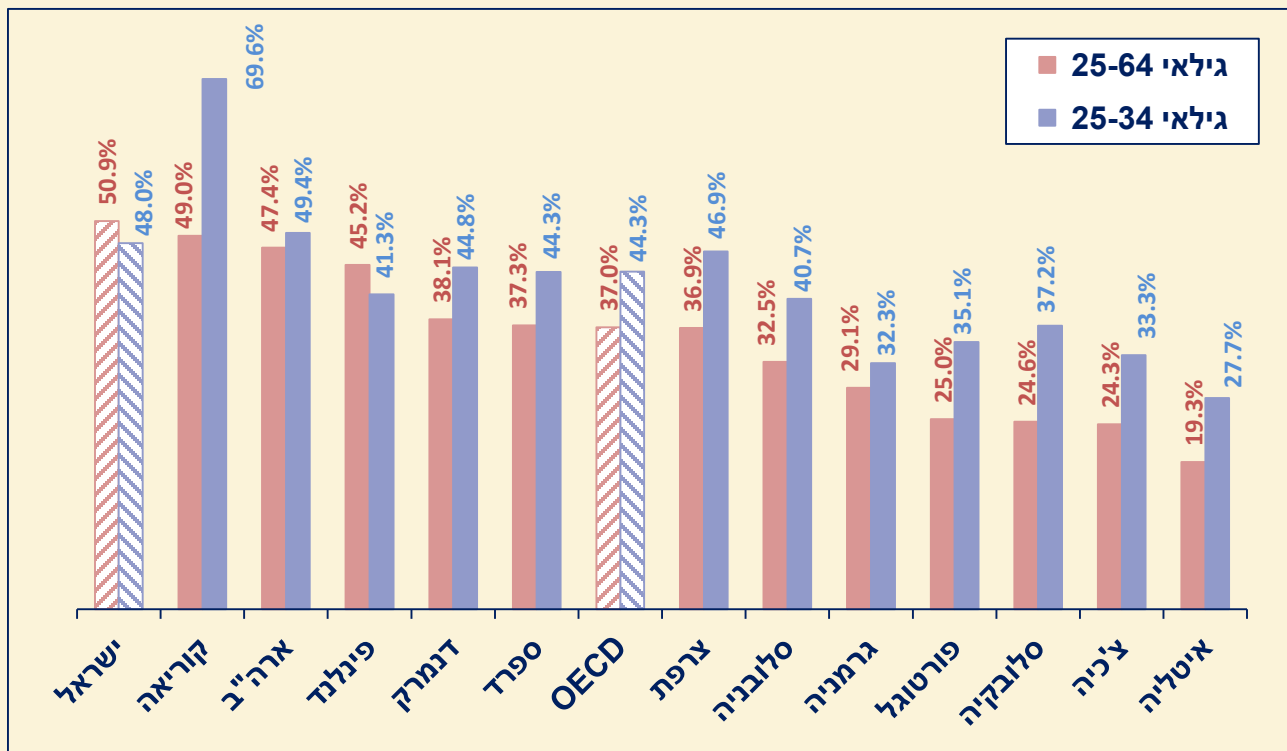
✓ במקביל, בישראל כ- 12.6% מהאוכלוסייה בגילאי 25-64, לא סיימו חטיבה עליונה, לעומת 20.9% בממוצע ה-OECD.

✓ למרות שמורכב יותר להגדיל את שיעורי בעלי השכלה הגבוהה בקרב אוכלוסייה רווית השכלה, עדיין מצליחה מערכת החינוך בישראל להשיג גידול בשיעור בעלי השכלה שלישונית וצמצום גדול יותר בקרב האוכלוסייה הפחות משכילה.

* השכלה שלישונית כוללת לימודי חינוך גבוה הכולל תואר אקדמי והשכלה על-תיכונית עם תעודה.

שיעור בעלי השכלה שלישונית בתוך קבוצות גיל (2018)

שיעור בעלי התארים בקבוצת הגיל 25-34 גדל

* משנת 2010 לשנת 2017 קיימת עלייה בשיעור בעלי השכלה שלישונית בגילאים הצעירים יותר (25-34), מ 44% ל 48% מסך קבוצת גיל זו. נתון זה מעיד כי אחוז בעלי ההשכלה הגבוהה ממשיך לגדול למרות הקטנת השפעת גל העלייה המשכילה מבריה"מ.

* בישראל שיעור בעלי השכלה גבוהה בקבוצת הגיל 25-34 נמוך משיעור זה אצל בני 25-64. ישראל ופינלנד הן המדינות חברות ה-OECD היחידות המציגות נסיגה בשיעור בעלי ההשכלה הגבוהה בקרב הקבוצה הצעירה. לעומת זאת בשאר מדינות ה-OECD שיעור בעלי השכלה גבוהה יותר אצל בני 25-34.

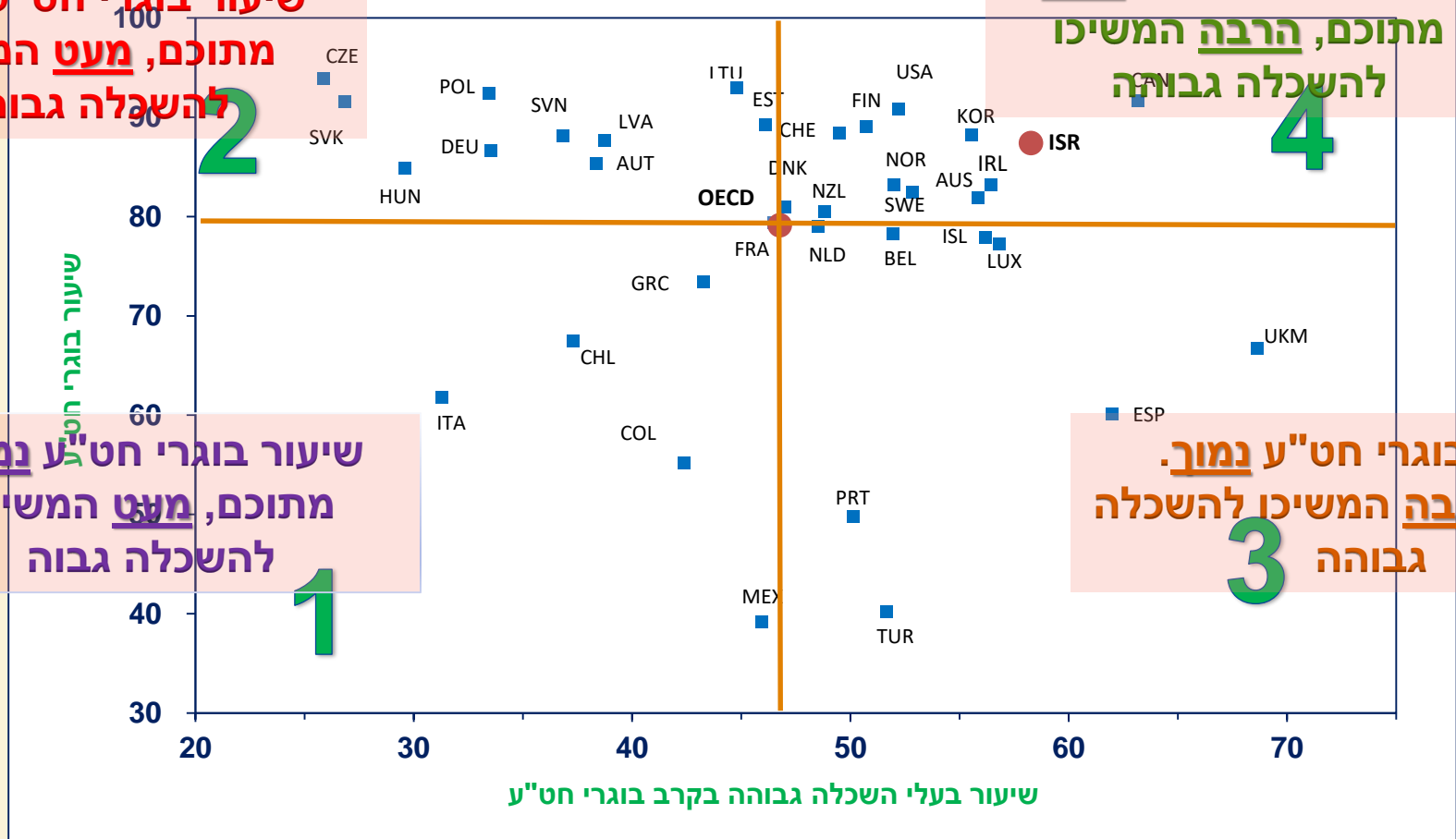
שיעור בעלי השכלה שלישונית בקרב בוגרי חט"ע (2018)

שיעור בוגרי חט"ע גבוה.
מתוכם, מעט המשיכו
להשכלה גבוהה

2

שיעור בוגרי חט"ע גבוה.
מתוכם, הרבה המשיכו
להשכלה גבוהה

4

שיעור בוגרי חט"ע נמוך.
מתוכם, מעט המשיכו
להשכלה גבוהה

1

שיעור בוגרי חט"ע נמוך.
מתוכם, הרבה המשיכו להשכלה
גבוהה

3

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

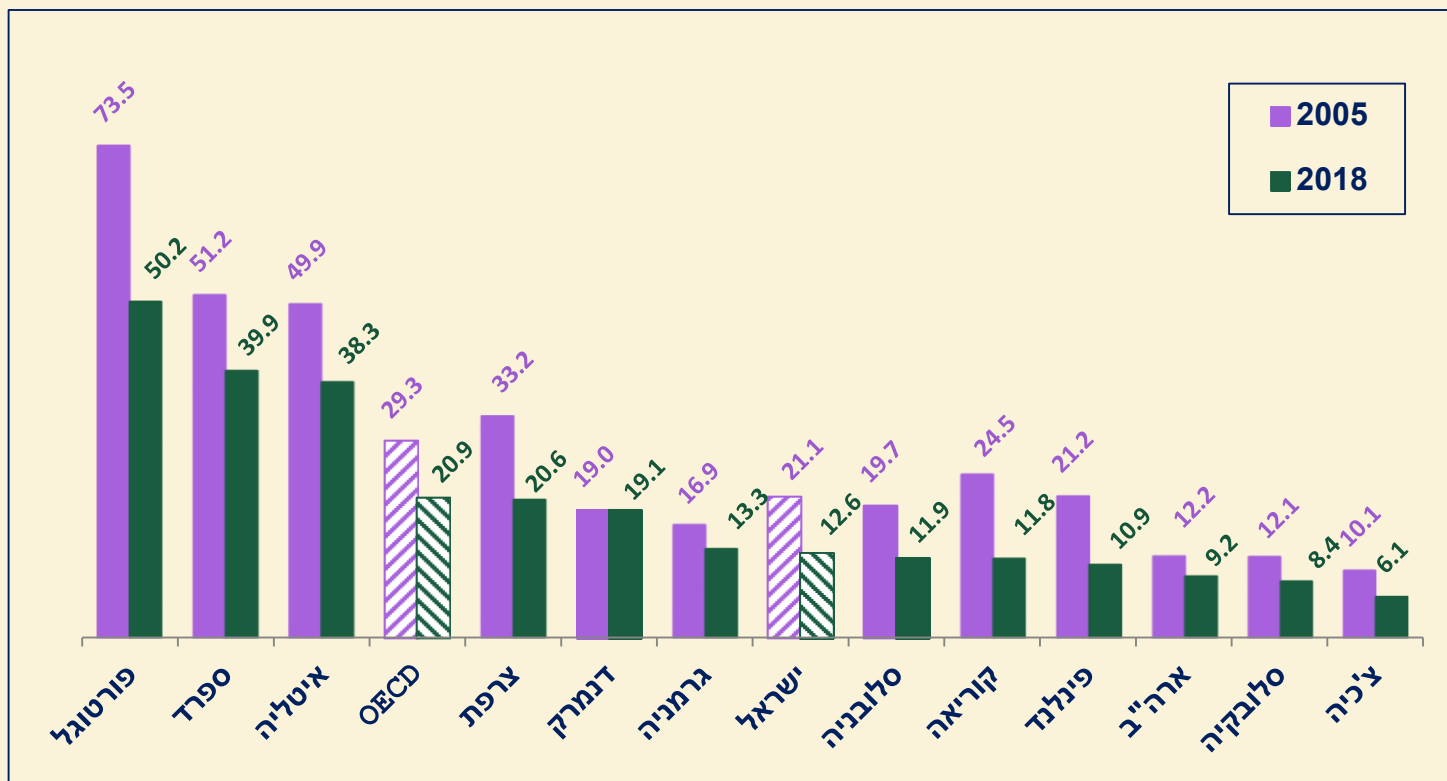
בישראל שיעור גבוה של בוגרי חט"ע ממשיכים להשכלה שלישונית

*ב-2018 שיעור בוגרי חטיבה עליונה אצל בני 25-64 הינו 87%. מתוך בוגרים אלה, 58% המשיכו להשכלה גבוהה ורכשו תואר.

*בהשוואה ל-OECD שיעור בוגרי חטיבה עליונה בישראל ושיעור בעלי השכלה גבוהה מתוך בוגרי חט"ע גבוהים יותר.

שיעור בעלי השכלה נמוכה – ללא השכלה תיכונית בגילאי 25-64 (2018, 2005)

שיעור בעלי השכלה נמוכה בישראל קטן

בישראל שיעור האוכלוסייה ללא השכלה תיכונית בגילאי 25-64 ירד מ 21.1% ב-2005, ל 12.6% בשנת 2018. לשם השוואה שיעור בעלי ההשכלה ב-OECD שלא סיימו חטיבה עליונה לשנת 2018 עומד על כ-20.9% במוצע, שיעור דומה לזה של ישראל ב-2005.

*

הקטנת שיעור ללא השכלה תיכונית בישראל הינו רב משקל ומשפיע על כל החברה. לשם השוואה, בדנמרק שיעור בעלי השכלה נמוכה ב-2018 דומה לזה שהיה ב-2005 (כ-19%). במילים אחרות, במדינה זאת כחמישית של בני 25-64 בעלי השכלה נמוכה כבר שנים. בין 2 השנים שיעור זה לא השתנה בדנמרק וירד בישראל.

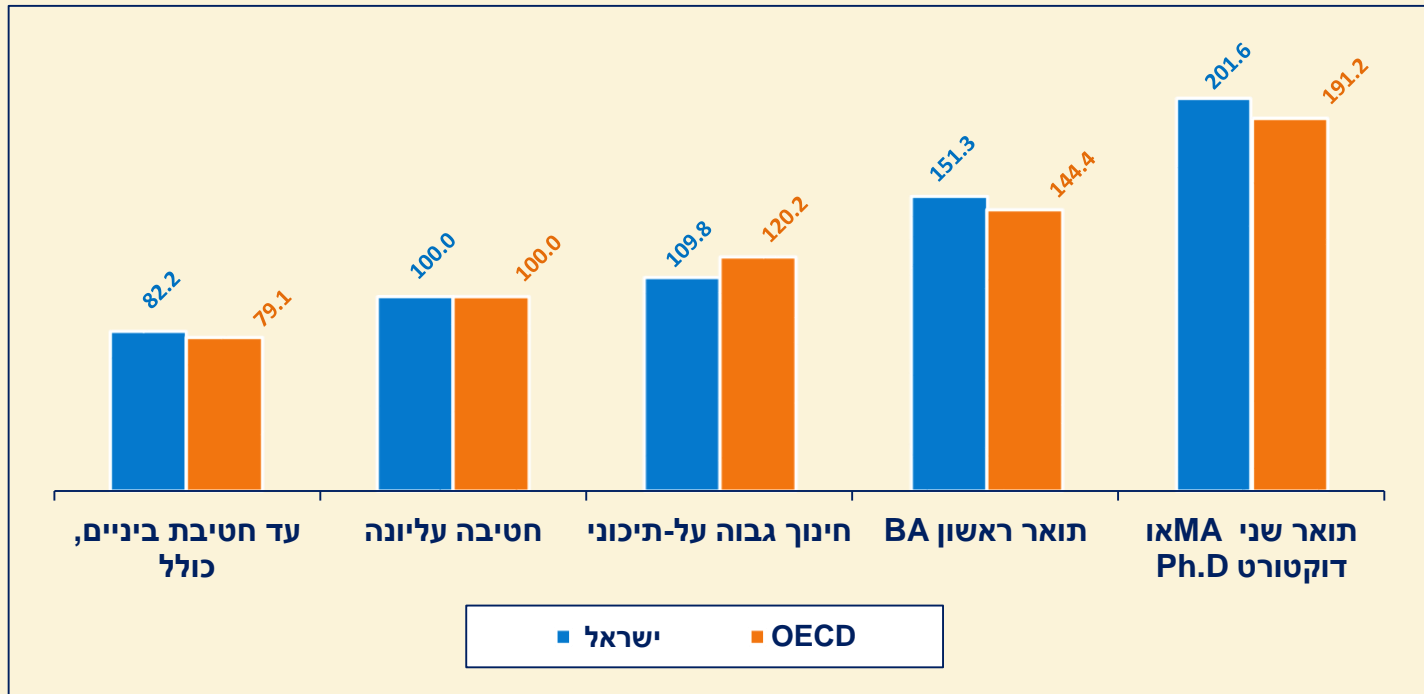
*

משרד החינוך

מינהל כלכלה ותקציבים

שכר העובדים בני 25-64 לפי רמת ההשכלה ביחס לשכר של עובד בעל השכלה תיכונית ב-2017 (חטיבה עליונה = 100)

השכר מחושב כיחס לשכר ממוצע של בעל השכלה תיכונית (ששוויו 100 בגרף זה, 100 מהווה את המדד אליו משווה השכר ברמות ההשכלה השונות).

- בישראל וב-OECD שכר העובדים עולה עם רמת ההשכלה.
- בישראל ובארגון יחס זה עובר את ה-100 בכלל שלבי החינוך הגבוה.

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

תודה רבה

PPP- הגדרה

PPP-Purchasing Power Parity, הוא מדד השוואתי המבטא את כוח הקניה של אותו סל מוצרים ושירותים במדינות השונות. המטרה הינה "לנטרל" את השפעת המטבעות המקומיים באמצעות מכנה משותף.

החל מ 2012 ה PPP בפרסומי ה EAG נמדד לפי כוח הקנייה של הצרכן המקומי (Private Consumption) בהשוואה לצרכן האמריקאי (מדינת הבסיס להשוואה). PPP ב-2018 שווה ערך לכ- 4.237 ₪.

PPP מתואם לפי GDP לשנת 2016, משמש לחישוב ההוצאה הלאומית ושווה ערך לכ- 3.826 ש"ח

שיעור בעלי השכלה שלישונית בקרב גילאי 25-64 (2018)

